

Programbladet

Uppsala Senioruniversitet Vårterminen 2019

Uppsala Senioruniversitet

Föreningen Uppsala Senioruniversitet (USU) inledde sin verksamhet hösten 1979. USU är en ren studieorganisation. Föreningen är partipolitiskt och religiöst neutral. Det administrativa arbetet utförs på ideell basis.

Rätt till medlemskap har alla, oavsett studiebakgrund, som fyllt 58 år samt även yngre personer som uppbär pension av något slag. Rätt till medlemskap har även make/maka till eller samboende med den som är medlem i USU. Medlemskap får man genom att betala in medlemsavgiften. Föreningen har cirka 4 300 medlemmar.

Anmälan

Mer information om anmälan finns på sidan 30 i det här programbladet.

Sekretariat

Sekretariatet på Bergsbrunnagatan 1 är öppet mån-fred kl. 10.00-12.00.

Telefon: 018-24 35 01. E-post: usu@usu.se

Webbplats: www.usu.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Tisdagsföreläsningar 3

Föreläsningsserier 5

1. Mot en ny tid - samhällsomvandlingen under 1800-talet
2. Berättelser om liv - biografier och självbiografier
3. Nedslag i konsten
4. Min musik
5. Rockens historia - 50- och 60-talens nya musik
6. Levande jazzhistoria
7. Fördjupad förståelse av jazzmusik
- 8-9. Filmstudio Fyris
10. Demokratins historia, aktuella utmaningar och hot
11. Fyror - vägvisare, symboler och kulturarv
12. Ur Uppsalas studenthistoria
13. Tillståndet i världen våren 2019
14. Tillståndet i världen våren 2019, filmversion
15. Kvinnor och män som ändrade världens framtid
16. Vårt viktiga vatten
17. Skogen, resurs och rekreation - räcker den till?
18. Kosmisk resa
19. Biologiska rytmer - deras betydelse och styrning i levande organismer
20. Epokgörande medicinska framsteg

- 34 Livets mysterium i psalmens värld
- 35 Musikhistoria i sex kapitel. Musiklyssnarcirkel
- 36 Sjung ut! Körsång med Goldsingers
- 37 Uppsalas gatunamn genom tiderna
- 38 Åt vilket håll kommer EU att utvecklas?
- 39 Estland - okänt nära grannland
- 40 Kina - språk, kultur och samhälle
- 41-42 Tanzania - en spännande historia
- 43 Mineralogi
- 44 Astrofysik för den som har bråttom
- 45 Floristik
- 46-49 Fåglar under våren
- 50-51 Arabiska
- 52-55 Engelska
- 56-69 Franska
- 70-79 Italienska
- 80-85 Latin
- 86 Latin och grekiska i naturvetenskaperna
- 87 Nordsamiska
- 88-89 Ryska
- 90-100 Spanska
- 101 Svenskan i förändring
- 102-109 Tyska

Studiecirklar 12

- 21 Tro och vetande genom seklerna
- 22 Fem medeltida kyrkor i Uppland med omnejd
- 23-24 Västafrikanska författare
- 25-26 Selma Lagerlöfs Mårbackatrilogi
- 27-29 Skrivarstuga
- 30 Skriv ditt liv
- 31 Poesilek på allvar
- 32-33 Akvarellmålning

Övriga arrangemang 26

- Jazzensemble
- Torsdagssalong AI (Artificiell Intelligens)
- Besök på Grimsö Viltforskningsstation

Resor och studiebesök 27

Anmälan 30

Tisdagsföreläsningar

Tisdagsföreläsningarna äger rum i **Missionskyrkans kyrksal, S:t Olofsgatan 40**. Föreläsningstiden är kl. 13.15 till cirka 14.30. Kom i god tid för att vara säkra på att få plats. Salen får av brandsäkerhetsskäl inte överbelastas.

Tisdagsföreläsningarna är fritt tillgängliga för de medlemmar som har betalt årsavgiften. Medlemskort uppvisas.

Tisdagsföreläsningarna filmas så att Senioruniversitetets medlemmar kan titta på dem på www.usu.se under två veckor efter varje föreläsningstillfälle.

22 januari kl. 13.15–14.30
Lotta Knutsson Bråkenhielm

Evolutionen och Gud – vad är rationellt att tro?

Gästvärd: Jan Fagius

5 februari kl. 13.15–14.30
Lennart Dencker

Rädslan för kemikalier – är den motiverad?

Gästvärd: Eva Willén

19 februari kl. 13.15–14.30
Anders Wijkman

Den perfekta stormen – hur tackla utmaningarna inom politik, ekonomi, social sammanhållning, ekologi och teknologi?

Gästvärd: Bo Höistad

5 mars kl. 13.15–14.30
Stefan James

100 000 slag per dygn – om hjärtats styrka och svagheter.

Gästvärd: Jan Fagius

19 mars kl. 13.15–14.30
Lennart Tonell

”Varför blir det på detta viset?” Vem styr vem i samhällsbyggnad och på vilket sätt?

Gästvärd: Gunnel Forsberg

2 april kl. 13.15–14.30
Anna Nordlund

Selma Lagerlöf – modern och samhällsmedveten.

Gästvärd: Ingrid Åberg

16 april kl. 13.15–14.30
Elisabet Stoltz Niklasson

Clara Schumann 200 år – vittberömd pianist, tonsättare, maka och mor.

Gästvärd: Jan Fagius

14 maj kl. 13.15–14.30
Bo Rothstein

Korruption som samhällsproblem.

Gästvärd: Maths Isacson

Omslagsbild: Bilderna på framsidan har alla anknytning till höstens aktiviteter: Uppsalas studenthistoria, Fyrrar, Vårt viktiga vatten, Skogen, Levande jazzhistoria, Rockens historia, Selma Lagerlöf och Clara Schumann.
Kollage: Maria Wold-Troell

Tisdagsföreläsare våren 2019

Lotta Knutsson Bråkenhielm, med en bakgrund som gymnasielärare i filosofi, religion och svenska, har varit knuten till teologiska fakulteten vid Uppsala universitet. Hon har intresserat sig för relationen mellan (natur)vetenskap och religion/livsåskådning, och disputerade 2016 med avhandlingen Religion - evolutionens missfoster eller kärleksbarn? Kognitionsvetenskaplig religionsforskning och dess relevans för religiösa trosföreställningars rationalitet. Hennes föreläsning kommer att anknyta till innehållet i avhandlingen och beröra frågor som: vilka konsekvenser för en hållbar religiös tro har vetenskapliga religionsförklaringar?

Lennart Dencker är professor emeritus i toxikologi. Efter veterinärmedicinsk grundutbildning knöts han till farmaceutiska fakulteten vid Uppsala universitet, var en period även dess dekanus, och har varit i ledning för vetenskapsområdet medicin och farmaci. Hans forskning har berört läkemedel och miljökemikalier, bland annat deras distribution i kroppen hos försöksdjur, deras överföring till embryo och foster och samband med fosterskador. I början av 2018 utgav han boken Inte så farligt som många tror - katastrofer och svensk kemofobi.

Anders Wijkman är författare och samhällsdebattör samt tidigare politiker, och då ledamot i Europaparlamentet för KD. Wijkman har varit generalsekreterare för Svenska Röda Korset och Naturskyddsföreningen samt chef för Styrelsen för u-landsforskning (SAREC). Wijkman blev utsedd till biträdande generalsekreterare i FN:s utvecklingsprogram (UNDP), med uppgift att integrera sociala och miljömässiga hänsyn inom utvecklingspolitiken.

Wijkman har engagerat sig mycket i arbetet för att förändra ekonomiska ramverk, med syftet att minska spänningen mellan en snabbt ökande global ekonomi - och befolkning - och naturen. Utmaningen är att förändra ekonomins ramverk så att sociala och ekologiska målsättningar ges prioritet; vidare att kontrollera en finanssektor som släppts helt fri och bidrar till ständigt ökad skuldsättning - med risk för stora kriser - och därtill ägnar sig åt spekulation i tillgångsvärden samt ger klimatkrisen marginellt intresse.

Stefan James är hjärtläkare på Akademiska sjukhuset och ägnar sig framför allt åt kranskärls- och hjärtklaff-operationer. Han är professor i hjärtsjukdomar vid Institutionen för medicinska vetenskaper och vetenskaplig ledare vid Uppsala kliniska forskningscentrum (UCR), Uppsala universitet. Han är prisad för sin utveckling av behandling vid akut kranskärslssjukdom och för "banbrytande insatser knutna till svenska kvalitetsregister", med bl.a. Athena-priset 2015 och Kungliga Vetenskaps-Societetens Thuréus-pris 2018.

Lennart Tonell är universitetslektor på Kulturgeografiska institutionen vid Stockholms universitet där han forskar och undervisar i samhällsgeografi med inriktning mot samhällsplaneringens teori, metoder och tillämpningar. Han har publicerat böcker om planeringsfrågor, såväl generellt i boken Planeringens grunder som specifikt om Stockholms utveckling. Tonell har särskilt intresserat sig för frågor om vilka mekanismer som styr och vem som bestämmer tillkomsten av stora, kostsamma infrastrukturprojekt, projekt som i många fall står i konflikt med såväl globala som nationella miljömål. Hans föreläsning kommer att problematisera relationens makt, rationalitet och demokrati utifrån några planerade och realiserade exempel.

Anna Nordlund är litteraturvetare och universitetslektor i didaktik vid Uppsala universitet. Hon disputerade på avhandlingen Selma Lagerlöfs underbara resa genom den svenska litteraturhistorien. Därefter har hon givit ut flera böcker om författarskapet och arbetat med att förbereda utgivning av Selma Lagerlöfs samlade skrifter. Hon vill visa hur modern och politiskt engagerad Selma Lagerlöf var och hur bilden av henne som en sagotant isolerad på Mårbacka, har skytt detta. Selma Lagerlöfs roll i offentligheten var betydande bl.a. genom hennes roll i rösträttskampen och fredsfrågan. På sitt älskade Mårbacka sökte hon skapa ett mönsterhem som en förebild för den goda staten.

Elisabet Stoltz Niklasson har varit organist och körledare i Danmarks församling, Uppsala, i Kalmar och de senaste 21 åren i Mariakyrkan, Växjö. Numera är hon frilansande musiker med förkärlek för ensemblemusicerande. Hon har ett alldeles speciellt förhållande till Clara Schumann. Bor sedan pensioneringen mestadels på en avstyckad gård med goda möjligheter till fortsatt musicerande i den f.d. sädestorken som numera är en mindre konsertlokal vid namn Ladhalla och rymmer såväl orgel som flygel.

Bo Rothstein innehar sedan 1994 August Röhss professur i statsvetenskap vid Göteborgs universitet. Han har därtill haft en professur i Oxford samt gästförforskat på universitet i USA och Australien. Hans senaste bok är Making sense of corruption utgiven av Cambridge University Press. Bland hans böcker på svenska kan nämnas Vad bör staten göra, Den korporativa staten och Den socialdemokratiska staten. Tillsammans med Sören Holmberg grundade han år 2004 Quality of Government Institute vid Göteborgs universitet. Han är sedan 2012 ledamot av Kungliga Vetenskapsakademien.

Föreläsningsserier

Hur anmäler man sig? Se sidan 30 i programmet.

Hörslingor finns i samtliga föreläsningssalar utom Musicum.

Nr 1. Mot en ny tid – samhällsomvandlingen under 1800-talet

"Att världen för närvarande befinner sig i en afgörande brytning till lif eller död, till ljus eller mörker, att vi lefva i en vändpunkt af Historien, att vi med ett ord bygga på en Volkan som gäser inunder oss: derom öfvertygar oss den flyktigaste uppmärksamhet... (E. Tegnér 1817).

Under 1800-talet upplevde man starkt att en ny tid var på väg – både efterlängtd och skrämmande. Månghundraåriga samhällsformer bröts sönder och staten och socknen ömsade skinn. Ekonomin började röra sig från att ha baserats på jordbruk och råvaror till fabriksindustri. Individens rätt och möjligheter formulerades i nya ideologier och organisationsformer. Den moderna demokratin utformades. 1800-talet skiljer sig markant från föregående århundraden och i serien diskuteras förutsättningarna för och drivkrafterna bakom den stora samhällsomvandling, som vi fortfarande lever i.

Serieansvariga: **Rune Hedman**, fil.lic. i historia, tfn 070-630 16 58, och **Ingrid Åberg**, docent i historia, tfn 070-302 39 27.

Program

29 jan. Maths Isacson, professor em. i ekonomisk historia, Uppsala universitet. *1800-talets ekonomiska och sociala revolutioner.*

12 feb. Mats Persson, professor i idéhistoria, Uppsala universitet. *"Allt som är fast förflyktigas." Om 1800-talets ideologier och den accelererande tiden.*

26 feb. Dag Blanck, professor i nordamerikastudier, Uppsala universitet. *Emigration – immigration – migration: om svensk-amerikanska relationer under 1800-talet.*

12 mars Bo Stråth, professor em. i historia, Helsingfors universitet. *Föreningen som gick och unionen som kom: Finland – Sverige – Norge.*

26 mars Eva Heggstad, professor em. i litteraturvetenskap, Uppsala universitet. *"Har du nånsin hört en hederlig höna fuska i litteraturen?" – kvinnornas litterära genombrott.*

9 april Ingrid Åberg, docent i historia. *Från undersåte till medborgare. 1800-talets myllrande förenings- och folkrörelseliv.*

Tid: Tisdagar udda veckor 29/1-9/4 kl. 13.15-14.45. 12 timmar.

Lokal: Universitetshuset, Sal X (dock Missionskyrkan, Kyrksalen 29/1).

Avgift: 350 kr.

Nr 2. Berättelser om liv – biografier och självbiografier

Biografen och självbiografen är populära genrer som fängs-

lar många läsare. Att läsa om andra människors liv vidgar vyerna och kan ge nya perspektiv också på det egna livet. Men hur går den till väga som biografier andras liv eller berättar om sitt eget? Vilka svårigheter ställs man inför? Hur förhåller man sig exempelvis till olika typer av källor, och hur fungerar minnet? Föreläsarna i denna serie låter oss få ta del av intressanta levnadsöden samtidigt som de belyser hur själva arbetsprocessen går till för den som ska skildra andras liv eller sitt eget. Serien bygger på de böcker som respektive föreläsare har skrivit.

Serieansvariga: **Eva Heggstad**, professor em. i litteraturvetenskap, tfn 018-24 30 12, och **Lena Kåreland**, professor em. i litteraturvetenskap, tfn 018-50 72 11.

Program

7 feb. Eva Heggstad, författare till "Alice Lyttkens i och om 1930-talet". *Gränsen mellan fakta och fiktion.*

21 feb. Jens Liljestrand, fil.dr i litteraturvetenskap, journalist, författare till "Mannen i skogen. En biografi över Vilhelm Moberg". *I gigantens fotspår.*

7 mars Margaretha Fahlgren, professor i litteraturvetenskap, Uppsala universitet, tillsammans med Birgitta Wistrand författare till "Älska eller älskas. Makt och känslor i politiska biografier". *Livet i politiken.*

21 mars Jan Winter, journalist, musiker, författare till "Dieters bok. Flykting hos familjen Bergman". *Den andra verkligheten.*

4 april Lena Kåreland, författare till "Älska det är allt – George Sand i liv och dikt". *"Mitt liv är också ert."*

2 maj Fatima Bremmer, journalist och författare till "Ett jävla solsken – en biografi om Ester Blenda Nordström". *Frihet under ansvar – att skriva biografi om en historisk person.*

Tid: Torsdagar jämna veckor 7/2-2/5 (ej 18/4) kl. 13.15-14.45. 12 timmar.

Lokal: Universitetshuset, Sal X.

Avgift: 350 kr.

Nr 3. Nedslag i konsten

I denna serie presenteras olika typer av konstnärer och konstnärsroller. Syftet med serien är att ge en djupgående analys av konstnärerna och deras verk.

Serieansvarig: **Carola Hermelin**, fil.dr i litteraturvetenskap, f.d. bitr. chef vid Nobelbiblioteket, tfn 018-51 50 55.

Program

8 feb. Ingela Lind, författare, konstkritiker. *Konsten att leva. Bloomsburygruppens idéer och estetik.*

22 feb. Thomas Hård af Segerstad, senioruniversitetslektor i konstvetenskap, Uppsala universitet. *Rembrandts blick.*

8 mars Carina Jacobsson, docent, universitetslektor i konstvetenskap, Uppsala universitet. *Botticellis blick – ett föredrag om Sandro Botticellis konst i renässansens Florens.*

22 mars Helén Hallgren Archer, intendent vid Nationalmuseum. *Henri Matisse – färgens och formens mästare.*

5 april Niclas Franzén, universitetsadjunkt i konstvetenskap, Linköpings universitet. *Tyra Kleen – symbolist, teosof, visionär.*

3 maj Ludwig Qvarnström, universitetslektor i konstvetenskap, Lunds universitet. *På spaning efter en konstnärs identiteter – om Isaac Grünewald.*

Tid: Fredagar jämna veckor 8/2-3/5
kl. 13.15-14.45 (dock 10.15-11.45 den 22/3).
12 timmar.

Lokal: Spegeln, Västra Ågatan 12 (dock Pingstkyrkan, St Persgatan 9, Kyrksalen 22/2).

Avgift: 350 kr.

Nr 4. Min musik

Kulturpersonligheter och musiker berättar om och spelar musik som betydligt mycket för dem.

Serieansvariga: **Gunnar Birgegård**, professor em. i medicin, tfn 018-46 02 70, 070-215 09 89, och **Gunnel Fagius**, musikvetare, musikdirektör, tfn 070-214 13 70.

Program

28 jan. Tebogo Monnakgotla, tonsättare, lärare i musikteori, arrangemang och komposition vid Stockholms estetiska gymnasium, elev i Uppsala musikklasser på 1980-talet.

11 feb. Åse Fridegård, pianopedagog verksam i Uppsala sedan lång tid, dotter till författaren Jan Fridegård.

25 feb. Samuel Åhman, musiklektör, manusförfattare och massör, förstebas och konferencier i OD.

11 mars Peter Boivie, sångare i OD, Radiokören, ViBa-FemBa, Berlins Filharmoniska Kör och Missionskyrkans vokalensemble, musikpedagog (trombon) vid Kulturskolan i Uppsala (El Sistema) och i Berlin.

25 mars Gunilla Iversen, professor em. i latin vid Stockholms universitet med medeltida latinsk kultur som specialitet och med särskilt intresse för hur sånger för tusen år sedan levandegjordes och sjöngs.

8 april Robinson Yanez, musiker och sångare, lärare i spanska och filosofi, uppvuxen i Chile, bor i Sverige och Uppsala sedan mer än 20 år.

Tid: Måndagar udda veckor 28/1-8/4
kl. 10.30-12.00. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 350 kr.

Nr 5. Rockens historia – 50- och 60-talens nya musik

På femtiotalet inleddes en ny era i populärmusikhistorien. Rock'n'roll-musiken började i USA men kom snart att samla ungdomar i hela västvärlden som skapade en ungdomskultur där musiken spelade en central roll. Serien belyser vad som hände och tar upp några av rockhistoriens största namn.

Serieansvariga: **Axel Brattberg**, neurolog, tfn 070-423 27 31, axel.brattberg@rehab.uu.se, och **Per Davidsson**, f.d. kanslichef i Uppsala kommun, musikskribent och föreläsare, tfn 070-856 31 44, per.davidsson1@gmail.com.

Program

22 jan. Per-Erik Brolinson, docent i musikvetenskap, Stockholms universitet, medförfattare till "När rocken slog i Sverige – svensk rockhistoria 1955-1965". "En liten kvissla kom från USA." *Rocken slår igenom i USA och Sverige.*

5 feb. Per Davidsson. *60-talet – den nya musiken erövrar ungdomsgenerationen.*

19 feb. Christer Johansson och **Roger Söderbom**, författare till boken "Nybron på 60-talet – en bok om mods, musik och mode" (2011). *Popmusik och ungdomskultur i Uppsala de första åren på 60-talet.*

5 mars Per Davidsson. *Elvis Presley – "the King of rock'n'roll".*

19 mars Gunnar Danielsson, Dylankännare, sångare och gitarrist. *Bob Dylan – folkmusikpoet och nobelpristagare.*

2 april Per Davidsson. *"The Beatles – störst, bäst och viktigast."*

Tid: Tisdagar jämna veckor 22/1-2/4
kl. 15.15-16.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B.

Avgift: 350 kr.

Nr 6. Levande jazzhistoria

Vi fortsätter föregående terminers jazzhistoriska serie, där Ulf Johansson Werre hanterar flygeln, sjunger och spelar skivor för att exemplifiera och förklara musikens uppbyggnad. Han kåserar även personligt kring fenomen inom jazzhistorien. Serien belyser jazzens olika epoker och särarter beträffande stil och musikaliska uttryck. Denna termin ligger fokus på hur olika instrumentgrupper, kompositioner och arrangemang har utvecklats och hur inflytelserika artister påverkat spelsätten under decennierna. Vid två tillfällen kommer Ulf att presentera en gäst med vilken han musicerar och diskuterar musik och skivexempel.

Serieansvariga: **Sten Åke Bylund**, f.d. fastighetsdirektör, tfn 070-648 67 85, och **Ulf Johansson Werre**, med.dr h.c., musiker, storbandsledare, universitetslärare, Uppsala universitet, tfn 018-30 28 09. Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Ulf Johansson Werre**.

Program

24 jan. *Rytmsektionen 1 – pianot, banjon, gitarren.*

7 feb. *Rytmsektionen 2 – basen, trummorna.*

21 feb. *Trumpeten, trombonen.*

7 mars *Klarinetten, saxofonen.*

4 april *Sången.*

25 april *Kompositionen, arrangemanget.*

Tid: Torsdagar jämna veckor 24/1-4/4 (ej 21/3) samt udda vecka 25/4 kl. 10.15-11.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 350 kr.

Nr 7. Fördjupad förståelse av jazzmusik

Detta är en serie om musikens uppbyggnad för er som är nyfikna på hur jazzmusiker arbetar och som vill träna era sinnen för att förstå och uppfatta mer av musikens sköna värld. Under ledning av Ulf Johansson Werre får vi en introduktion till hur harmonier, form, melodi och rytmik samverkar till en musikalisk enhet. Vi lär oss hur orkesterns olika delar samarbetar under olika epoker och får också en inblick i grundläggande musikteori. De olika momenten illustreras vid pianot och med andra instrument. Kompositioner och improvisationer från olika musikgenrer analyseras. Fristående fortsättning från förra terminen.

Serieansvariga: **Lasse Sunnås**, fil.mag., tfn 070-835 06 98, och **Ulf Johansson Werre**, med.dr h.c., musiker, storbandsledare, universitetslärare, Uppsala universitet, tfn 018-30 28 09. Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Ulf Johansson Werre**.

Tid: Torsdagar udda veckor 31/1-28/3 (ej 14/3) samt jämna veckor 18/4-2/5 kl. 10.15-11.45. 12 timmar.

Lokal: Musicum, Kyrkogårdsgatan 4.

Avgift: 350 kr.

Nr 8. Filmstudio Fyris, Grupp 1

I samarbete med Fyrisbiografen fortsätter vi med satsning på kvalitetsfilm. Varje film föregås av en kort presentation. Parallellserie med samma innehåll som Nr 9.

Serieansvariga: **Karin Almbladh**, fil.dr i semitiska språk, tfn 018-24 27 93, och **Klas Österberg**, fil.mag., tfn 018-12 95 92.

Program

29 jan. Rashomon (Demonernas port). Ett japanskt kriminaldrama från 1950 av Akira Kurosawa. Filmen kretsar kring ett mord och hur dess händelseförlopp uppfattats helt olika av fyra vittnen (inklusive offret). Kan vi verkligen skilja sant från falskt är den fråga som filmen ställer. (88 minuter.)

12 feb. Singin' in the Rain. En amerikansk musikklassiker från 1952 i regi av Gene Kelly och Stanley Donen. I övergången från stumfilm till ljudfilm, i början av 1930-talet, försvann ett flertal av filmens största stjärnor då deras röster inte passade med deras image och den nya filmformen. Bland dessa stumfilmens stora kärlekspar Don Lockwood och Lina Lamont. I publikens ögon är de det perfekta paret, men bakom kulisserna ser det helt annorlunda ut! (104 minuter.)

26 feb. Maria Larssons eviga ögonblick. Malmö tidigt 1900-tal. Maria Larsson, gift med en suput, har vunnit en kamera på lotteri. När hon går för att pantsätta den hos fotografen Sebastian Pedersen tar hennes liv en ny vändning. Filmen bygger på Maria Larssons efterlämnade fotografier. Från 2008 i regi av Jan Troell. (132 minuter.)

12 mars Leviatan. Kolia bor i en liten stad nära Barents hav i norra Ryssland där han har sin egen bilverkstad precis bredvid huset där han bor med sin unga fru Lilja

och en son från ett tidigare äktenskap. Vadim Shelevyat, stadens borgmästare, vill komma åt Kolia's mark. Men när Kolia vägrar börjar Vadim använda sig av aggressivare metoder. Rysk film i regi av Andrei Zvyagintsev från 2014. (135 minuter.)

26 mars Agnus Dei (Les Innocents). En ung polsk nunna, syster Maria, söker upp en fransk läkarstudent, Mathilde Beaulieu, som arbetar i Polen vintern 1945, då en av systrarna i klostret är mycket sjuk. Väl i klostret inser läkaren att flera av nunnorna blivit gravida. En polsk-fransk film från 2016 i regi av Anne Fontaine. (115 minuter.)

9 april Frantz. Filmen berättar historien om Anna Hoffmeister, en ung tyska vars man, Frantz, dödats i striderna mot Frankrike under första världskriget. När den mystiske fransmannen Adrien en dag lägger blommor på Frantz grav väcks starka känslor. Fransk/tysk film i regi av François Ozon från 2016. (113 minuter.)

Tid: Tisdagar udda veckor 29/1-9/4 kl. 10.00-ca 12.30.

Lokal: Fyrisbiografen, S:t Olofsgatan 10.

Avgift: 350 kr.

Nr 9. Filmstudio Fyris, Grupp 2

Parallellserie med samma innehåll som Nr 8.

Serieansvariga: **Karin Almbladh**, fil.dr i semitiska språk, tfn 018-24 27 93, och **Klas Österberg**, fil.mag., tfn 018-12 95 92.

Program

1 feb. Rashomon.

15 feb. Singin' in the Rain.

1 mars Maria Larssons eviga ögonblick.

15 mars Leviatan.

29 mars Agnus Dei.

12 april Frantz.

Tid: Fredagar udda veckor 1/2-12/4 kl. 13.00-ca 15.30.

Lokal: Fyrisbiografen, S:t Olofsgatan 10.

Avgift: 350 kr.

Nr 10. Demokratins historia, aktuella utmaningar och hot

Demokratin har länge uppfattats som självklar i Sverige. Efter dess mödosamma införande har den gemensamma spelplanen aldrig ifrågasatts i större utsträckning. Men i dag är situationen en annan. Hoten mot demokratin är på många sätt påtagliga, bland annat på grund av den internationella högnationalistiska offensiven, som dessutom äger rum under en högkonjunktur. Vad händer om konjunkturen vänder, om arbetslösheten ökar och om vi får en ny flyktingvåg? Kan de antidemokratiska krafterna då ytterligare förstärkas? Massmedierna har som "den tredje statsmakten" en nyckelroll, som dock förändrats och ifrågasatts under senare tid. Förtroendevalda i kommuner och landsting tvingas ibland fatta svåra beslut. Våld och hot mot lokalpolitiker har ökat under senare tid och tenderar att normaliseras. Näthat och våldsbejakande

extremism är också allvarliga inslag i vår dagliga tillvaro. Denna serie belyser situationen för demokratin i Sverige och i andra europeiska samhällen.

Serieansvarig: Sten Åke Bylund, f.d. fastighetsdirektör, tfn 070-648 67 85.

Program

21 jan. Olof Petersson, professor i statskunskap. *Om demokratins seger och kriser.*

4 feb. Lena Micko, ordförande i Sveriges Kommuner och Landsting. *Om våld, hot och trakasserier mot förtroendevalda i Sverige.*

18 feb. Sverker Gustavsson, professor em. i statskunskap, Uppsala universitet. *Den liberala demokratins innebörd.*

6 mars Sten Widmalm, professor i statskunskap, Uppsala universitet. *Det demokratiska tillståndet och framtidens utmaningar – ökad eller minskad tolerans och jämlikhet?*

18 mars Christina Jutterström, tidigare chefredaktör på DN och Expressen, vd för Sveriges Television, gästprofessor i journalistik, Göteborgs universitet. *Om mediernas förändrade roll – dess granskande och konstruktiva uppgift.*

1 april Lisa Kaati, forskare på FOI. *Hatbudskap och våldsbejakande extremism i digitala medier.*

Tid: Måndagar (dock onsdag den 6 mars) jämna veckor 21/1–1/4 kl. 13.15–14.45 (dock 10.15–11.45 den 21/1, 6/3). 12 timmar.

Lokal: Universitetshuset, Sal X (dock Missionskyrkan, Kyrksalen 21/1).

Avgift: 350 kr.

Nr 11. Fyrrar – vägvisare, symboler och kulturarv

Serien belyser fyrrarnas betydelse. Olika aspekter beskrivs: historia, teknik, arkitektur och livet som det levdes på en fyrplats.

Serieansvariga: Per Abenius, civ.ing., certifierad energiexpert, tfn 018-50 27 06, 070-271 27 06, **Hans Rutberg**, tidigare vice ordförande i Svenska Fyrsällskapet, tfn 070-582 48 28, och **Kristina Söderlind Rutberg**, medlem i Svenska Fyrsällskapet, tfn 070-620 60 48.

Program

23 jan. Hans Rutberg och **Kristina Söderlind Rutberg**. *Introduktion till serien. Fyrhistoria – internationell utblick. Något om navigation.*

6 feb. Dan Thunman, stadsantikvarie i Uppsala. *Fyrplatser – samhällen i miniatyr. Fyrinventering, arkitektur och byggnadshistoria.*

6 mars Ulf Schloss, ingenjör, tidigare anställd på AGA:s fyravdelning. *Fyrteknik: ljuskällor, optik m.m. Svenska fyrskepp.*

20 mars Göran Dalén, civilingenjör, barnbarn till Gustaf Dalén. *Gustaf Dalén och fyrutvecklingen på AGA.*

3 april Marianne Brus, Sveriges enda kvinnliga fyrmästare (1) och **Anders Nylund**, meteorolog (2).

1. Livet på en fyrplats. Minnen från Understens fyr.

2. Sjörapporten: om väder, fyrrar och skeppsbrott längs våra kuster.

Tid: Onsdagar jämna veckor 23/1–3/4 (ej 20/2) kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B.

Avgift: 350 kr.

Ett studiebesök till Örskärs fyr planeras i maj. Resan är öppen för USU:s samtliga medlemmar, men företrädare ges för deltagare i serien. Se vidare under "Resor och studiebesök".

Nr 12. Ur Uppsalas studenthistoria

Studenterna utgjorde under 1800-talet en stor del av Uppsalas befolkning. Deras politiska engagemang har under perioder, exempelvis under skandinavismen och under 1968-rörelsen, haft stor betydelse för samhällets utveckling. Dock var akademien i Uppsala länge en relativt sluten värld, vilket bland annat framgår av jurisdiktionen, d.v.s. den akademiska rättskipningen, och först 1871 blev det tillåtet för kvinnliga studenter att studera vid universitetet. Med ursprung i de s.k. akademiska exercitierna har sång-, musik- och teaterverksamhet utvecklats, ibland i form av karnevaler och spex, något som varit en tillgång och glädje även utanför akademien. Vi kan tänka på uppskattade profiler såsom Tage Danielsson, Hätte Furuhausen och Moltas Erikson. Bland studenterna har föreningsverksamheten alltid varit livlig. Den har under åren förändrats åtskilligt, från nations- och kårobligatorium till frivillighet.

Serieansvariga: Sten Åke Bylund, f.d. fastighetsdirektör, tfn 070-648 67 85, och **Tom Lundin**, professor em. i katastrofpsykiatri, tidigare ordförande för Universitets- och studenthistoriska sällskapet i Uppsala, tfn 070-946 03 58.

Program

6 feb. Carl Frängsmyr, docent i idé- och lärdoms historia, Uppsala universitet. *Om den akademiska beslutanderätten – jurisdiktionen.*

20 feb. Stefan Parkman, professor i kördirigering vid Uppsala universitets körcentrum, Director cantorum och **Leif Jonsson**, professor i musikvetenskap vid universitetet i Trondheim. *Studenternas sjungande i kör: om betydelsen genom åren av Allmänna Sången, OD och Uppsala Akademiska Kammarkör.*

6 mars Tom Lundin. *Studenternas teater- och spexverksamhet.*

20 mars Filip Dumanski, jurist, tidigare curator curatorum. *Studentnationerna och studentkårerna: från obligatorium till frivillighet.*

3 april Marta Ronne, fil.dr i litteraturvetenskap, litteraturkritiker, essäist (1) och **Johan Sjöberg**, fil.dr i historia, arkivarie vid Uppsala universitet (2).

1. När kvinnan fick tillträde till universitetet.

2. Hur kan vi veta så mycket om studenter i historisk tid? Vilka är de viktigaste och mest intressanta källorna?

10 april Stig Strömholm, professor em. i juridik, rector magnificus em. *Studentvärldens reaktioner på politiska händelser på 1800- och 1900-talen.*

Tid: Onsdagar jämna veckor 6/2-3/4 samt udda vecka 10/4 kl. 15.15-16.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B.

Avgift: 350 kr.

Nr 13. Tillståndet i världen våren 2019

Vårens upplaga av serien behandlar ett antal olika kriser och konflikter. Situationen i Jemen har beskrivits som den största humanitära katastrofen för närvarande och för de palestinska flyktinglägren finns ingen lösning i sikte. De stora folkomflyttningarna i Afrika och dess effekter får sin belysning, liksom pågående handelskrig i ett historiskt perspektiv. I vår lämnar Storbritannien EU. Vilka effekter får det? Men en fråga överskuggar alla andra: Vad händer med vårt klimat?

Serieansvarig: **Lars Nilsson**, f.d. chefredaktör för UNT, tfn 070-662 18 67, lars.nilsson470@gmail.com.

Serien filmas. Filmerna kan då under två veckor ses av deltagare i serien på www.usu.se. Se även serie 14.

Program

28 jan. Anna Rutgersson, professor i meteorologi, Uppsala universitet. *Sant och falskt om förändringar i klimatet.*

11 feb. Rouzbeh Parsi, programansvarig vid Utrikespolitiska institutet. *Världens största humanitära kris – kriget i Jemen.*

25 feb. Lars Magnusson, professor i ekonomisk historia, Uppsala universitet. *Handelskrig och protektionism – lönar de sig?*

25 mars Thomas Hammarberg, f.d. generalsekreterare i Amnesty och i Rättsutredningen, Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter m.m. *Rättvisa i vänteläge – 70 år med palestinska flyktingläger.*

8 april Göran von Sydow, biträdande chef vid Svenska institutet för Europapolitiska studier. *Vad händer efter Brexit?*

6 maj Jesper Bjarnesen, forskare vid Nordiska Afrikainstitutet. *Afrikansk migration i ljuset av Europas flyktingkris.*

Tid: Måndagar udda veckor 28/1-6/5 (ej 25/2, 22/4) kl. 13.15-14.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 350 kr.

Nr 14. Tillståndet i världen våren 2019, filmversion

Under våren kommer serie 13 att filmas och finnas tillgänglig på USU:s webbplats under två veckor efter respektive föreläsning. Man kan välja att följa föreläsningarna enbart via filmerna och betalar då lägre avgift. Vid detta alternativ deltar man alltså inte på plats och erhåller inga biljetter.

Program enligt serie 13. Anmälan som till övriga serier. Vi kan tyvärr inte garantera att samtliga filmer blir perfekta.

Avgift: 200 kr.

Nr 15. Kvinnor och män som ändrade världens framtid

Den här serien handlar om kvinnor och män som under 1900-talet gjorde avgörande insatser för sina länder. Dessa fick stundom också bestående betydelse för utvecklingen i världen. Bortglömda är de inte, men hur ser arvet efter dem ut idag?

Serieansvariga: **Lars Nilsson**, f.d. chefredaktör UNT, tfn 070-662 18 67, lars.nilsson470@gmail.com, och **Ingrid Åberg**, docent i historia, tfn 070-302 39 27.

Program

31 jan. Lars-Gunnar Erlandson, f.d. utrikeskorrespondent vid Sveriges Radio, författare. *Indira Gandhi – 20 år som indisk centralgestalt.*

14 feb. Stig Fredrikson, f.d. utrikeskorrespondent vid SVT, redaktionschef Aktuellt, författare. *Boris Jeltsin – reformatorn som inte nådde ända fram.*

28 feb. Gunnela Björk, docent i historia. *Margaret Thatchers uppgång och fall.*

14 mars Paul Levin, föreståndare för Institutionen för turkietstudier, Stockholms universitet. *Kemal Atatürk – mannen som skapade Turkiet – och arvet efter honom.*

28 mars Michael Winiarski, utrikeskommentator Dagens Nyheter. *Lech Walesa – fackföreningsmannen som valte ett imperium.*

11 april Martin Blecher, samhällsvetare, journalist och författare. *Golda Meir – en judisk socialist.*

Tid: Torsdagar udda veckor 31/1-11/4 kl. 13.15-14.45. 12 timmar.

Lokal: Universitetshuset, Sal X (dock Ekonomikum, hörsal 4 den 31/1).

Avgift: 350 kr.

Nr 16. Vårt viktiga vatten

Vatten, med dess speciella egenskaper, är en avgörande förutsättning för liv på vår jord. Sedan urminnes tider har tillgången på inlandsvatten bestämt var människor bosatt sig. Växter och djur är lika beroende av bra vatten som människor. Föreläsningarna avhandlar olika aspekter av vatten från grundläggande egenskaper av rent vatten till dagens och morgondagens problem att ha tillgång till sötvatten. Människans beroende av vatten avspeglar sig också i namn på sjöar och vattendrag. Kemiska och biologiska processer i inlandsvatten påverkar fisk och fisket.

Serieansvariga: **Yvonne Brandt Andersson**, professor em. i oorganisk kemi, tfn 070-659 81 47, och **Staffan Yngve**, professor em. i teoretisk fysik, tfn 070-297 80 16.

Program

29 jan. Ivar Olovsson, professor em. i oorganisk kemi, Uppsala universitet (1) och **Staffan Yngve** (2). *Snö, is och vatten bär på mången hemlighet.*

1. *Varför flyter is på vattnet och kan is brinna?*
2. *Regnbågen – en bro mellan humaniora och naturvetenskap.*

12 feb. Sebastian Sobek, universitetslektor vid

Institutionen för ekologi och genetik, Uppsala universitet. *Inlandsvatten och klimatet: påverkan, effekter och en titt in i framtiden.*

26 feb. Svante Strandberg, professor em. i nordiska språk, särskilt namnforskning, Uppsala universitet. *Vad sjönamn och ånamn berättar.*

12 mars Jan Lundqvist, professor em., senior scientific advisor, SIWI, Stockholm International Water Institute och **Ingrid Wesström**, universitetslektor vid Institutionen för mark och miljö, SLU. *Vatten till vårt dagliga bröd.*

26 mars Anders Wilander och **Eva Willén**, båda seniora forskare vid Institutionen för vatten och miljö, SLU. *Kemiska förhållanden och levande organismer i sötvatten.*

9 april Erik Petersson, professor i akvatisk ekologi, Sötvattenslaboratoriet, Drottningholm. *Fisk och fiske nationellt och internationellt.*

Tid: Tisdagar udda veckor 29/1-9/4 kl. 15.15-16.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B (dock Universitetshuset, Sal X den 9/4).

Avgift: 350 kr.

Nr 17. Skogen, resurs och rekreation – räcker den till?

Av Sveriges landareal är 56% skog. Vi tar lätt för givet att det kommer att vara så även i framtiden. Men räcker den till för nutida och nya framtida behov? Hur påverkas skogen av varmare klimat och kan skogen användas som kolsänka och bidra till att bromsa uppvärmningen? Hur kan skogsbruk bedrivas för att uppfylla olika och delvis motstridiga behov? I denna serie medverkar flera forskare, knutna till det tvärvetenskapliga forskningsprogrammet "Future Forests", men också forskare från viltekologi och markbiologi.

Serieansvariga: **Kristina Glimelius**, professor em. i kulturväxternas genetik och förädling, tfn 018-30 16 55, 070-678 50 10, och **Lars Ohlander**, docent i växtodlingslära, tfn 018-32 09 01, 073-327 88 80.

Program

21 jan. Annika Nordin, professor i skoglig genetik och växtfysiologi, SLU. *Räcker skogen till?*

4 feb. Erland Mårald, professor i idéhistoria, Umeå universitet. *Tillbakablick – hur har skogen använts och vad har den betytt för oss?*

18 feb. Tomas Lundmark, professor i skogsskötsel, SLU. *Skogen räcker till mycket – men inte till allt.*

4 mars Lena Gustafsson, professor em. i växtekologi, SLU (1) och **Christer Björkman**, professor i ekologi, SLU (2).

1. *Biologisk mångfald i skogen.*

2. *Skadegörare i framtidens skogar.*

18 mars Erik Löfmarck, universitetslektor i sociologi, Örebro universitet (1) och **Anna Sténs**, forskare i historia, Umeå universitet (2).

1. *Osäkerhet och risker ur ett skogligt perspektiv.*

2. *Friluftsliv och sociala värden.*

1 april Roger Bergström, professor em. i viltekologi, SLU (1) och **Göran Ericsson**, professor i viltekologi, SLU (2).

1. *Utrota och gynna – om jakt och viltvård i äldre tid.*

2. *Jakt och viltvård – nutida perspektiv.*

Tid: Måndagar jämna veckor 21/1-1/4 kl. 15.15-16.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B.

Avgift: 350 kr.

Serien avslutas med en **skogsexkursion i Lunsen**, ledd av **Tryggve Persson**, professor em. i markbiologi, SLU, tfn 018-67 24 48, på temat *Skogen som ekosystem. Hur träd, rötter och markorganismer samspelar med markens bördighet och påverkar skogens kol- och kvävebalans.* Dag och plats meddelas senare. Kostnadsfri.

Nr 18. Kosmisk resa

Med framstående forskare som ciceroner anträder vi en hisnande vacker och spännande resa ut i universum. Resvägen går från atomkärnornas minsta beståndsdelar till väldiga galaxer med supermassiva svarta hål i centrum, från tidens början till dess möjliga slut.

Serieansvariga: **Staffan Yngve**, professor em. i teoretisk fysik, tfn 070-297 80 16, och **Yvonne Brandt Andersson**, professor em. i oorganisk kemi, tfn 070-659 81 47.

Program

28 jan. Ulf Danielsson, professor i teoretisk fysik, Uppsala universitet. *Från Big Bang till dagens universum – och sedan?*

11 feb. Andreas Korn, universitetslektor vid Institutionen för fysik och astronomi, Uppsala universitet. *GAIA och Vintergatan, vårt hem i kosmos.*

25 feb. Sofia Ramstedt, docent i fysik med inriktning mot astrofysik, Uppsala universitet. *Stjärnors död och möjliga återfödelse.*

11 mars Olga Botner, professor i fysik, och **Henrik Johansson**, docent i teoretisk fysik, Uppsala universitet. *Neutriner och gravitationsvågor, budbärare från universum.*

25 mars Joakim Edsjö, professor i teoretisk fysik, Stockholms universitet. *Mörk materia och mörk energi.*

8 april Bengt Gustafsson, professor em. i teoretisk astrofysik, Uppsala universitet. *Svarta hål.*

Tid: Måndagar udda veckor 28/1-8/4 kl. 15.15-16.45. 12 timmar.

Lokal: Ångströmlaboratoriet, Höggsalen.

Avgift: 350 kr.

Nr 19. Biologiska rytmer – deras betydelse och styrning i levande organismer

Det har varit känt länge att organismer anpassar sig till jordens rotation med de ständiga växlingarna mellan ljus och mörker. Linné beskrev 1748 sin berömda blomsterklocka där man kunde se "på blommornas öppnande och tillslutande vad klockan är". Det genetiska underlaget för den s.k. cirkadiska rytmen eller biologiska klockan började kartläggas på 1970-talet på bananflugan då en gen med namnet *period* upptäcktes. Forskningen därefter har kartlagt de styrande molekylära mekanismerna, något som belönades med nobelpris 2017. Den molekylära styrningen bygger på samma princip i alla flercelliga

organismer. Växternas periodgen är så lika människans att de är utbytbara med full funktion. Synkronisering och reglering av de biologiska rytmerna varierar däremot hos olika djur och vävnader. Den biologiska klockan har även stor betydelse för människans hälsa eftersom många viktiga processer har en biologisk rytm och störningar kan ge hälsoproblem, vilket belyses i serien.

Serieansvariga: **Kristina Glimelius**, professor em. i kulturväxternas genetik och förädling, SLU, tfn 018-30 16 55, 070-678 50 10, och **Per Olof Osterman**, docent i neurologi, tfn 018-12 61 84, 070-374 72 92.

Program

24 jan. Jerker Hetta, professor i psykiatri, Karolinska Institutet. *Reglering av den biologiska klockan.*

7 feb. Jerker Hetta. *Sömn och sömnrubning.*

21 feb. Göran Hartman, universitetslektor vid Institutionen för ekologi, SLU (1) och **Susanne Åkesson**, professor i zooekologi, Lunds universitet (2).

1. *Hibernering hos djur.*

2. *Biologiska klockor hos flyttfåglar.*

7 mars Leif Andersson, professor i funktionell genomik, Uppsala universitet, gästprofessor vid Institutionen för husdjursgenetik, SLU (1) och **Ulf Lagercrantz**, professor i evolutionär funktionsgenomik, Uppsala universitet (2).

1. *Sillens vandringar och lek.*

2. *Urklockan – om växters biologiska klockor och deras ursprung.*

21 mars Carina Blomström-Lundqvist, adjungerad professor vid Medicinska vetenskaper, Uppsala universitet. *Hjärtats rytm och arytmier.*

25 april Inger Sundström Poromaa, professor i obstetrik och gynekologi, Uppsala universitet. *Menstruationscykeln – en reproduktiv klocka med psykiatriska konsekvenser.*

Tid: Torsdagar jämna veckor 24/1-21/3 samt udda vecka 25/4 kl. 15.15-16.45. 12 timmar.

Lokal: Universitetshuset, Sal X.

Avgift: 350 kr.

Nr 20. Epokgörande medicinska framsteg

Hälsa samt sjukdomar och botande av dem har i alla tider intresserat människor. De senaste århundradena har stora framsteg gjorts inom dessa områden, ibland i små steg, ibland genom epokgörande medicinska upptäckter och snabb utveckling. Serien, som är en fristående fortsättning från hösten 2018, kommer att belysa såväl nya synsätt inom rehabilitering som olika nya behandlingsmöjligheter av tidigare dödliga eller funktionsnedsättande sjukdomar. Serien fortsätter hösten 2019.

Serieansvariga: **Birgitta Lindmark**, professor em. i sjukgymnastik, tfn 018-12 59 36, 070-631 69 80, **Per Olof Osterman**, docent i neurologi, tfn 018-12 61 84, 070-374 72 92, och **Anne-Marie Pernulf**, läkare, f.d. divisionschef, Akademiska sjukhuset, tfn 018-13 35 26, 070-314 10 03.

Program

31 jan. Jan Fagius, docent i neurologi, Uppsala universitet (1) och **Sten-Magnus Aquilonius**, professor em. i neurologi, Uppsala universitet (2).

1. *MS – från gåtfull och hopplös sjukdom till nära bot.*

2. *Parkinsons sjukdom 1817-2019.*

14 feb. Jan Milbrink, docent i ortopedi, Uppsala universitet. *Börja på ny kula: från elfenben till tantalum.*

28 feb. Birgitta Lindmark, professor em. i sjukgymnastik, Uppsala universitet. *Rehabilitering: från vila till aktivitet.*

14 mars Johan Wikström, professor i neuroradiologi, Uppsala universitet (1) och **Charlotte Ebeling Barbier**, docent i radiologi, Uppsala universitet (2).

1. *"Tag din säng och gå!", om hur modern neuroradiologi har revolutionerat behandlingen vid stroke.*

2. *Interventionell Radiologi – kroppens rörmokeri, eller, Invasiv utan kniv – strålande framsteg tack vare svensk snilleblint.*

28 mars Lars Löf, professor em. i medicin, Uppsala universitet. *Magsår – resan från kirurgi till Helicobacter pylori – är den nu fait accompli?*

11 april Gudmar Lönnerholm, professor em. i barnmedicin, Uppsala universitet och **Martin Höglund**, överläkare i hematologi, Akademiska sjukhuset. *Akut leukemi hos barn och vuxna – en framgångshistoria.*

Tid: Torsdagar udda veckor 31/1-11/4 kl. 15.15-16.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B.

Avgift: 350 kr.

Studiecirklar

Hur anmäler man sig? Se sidan 30 i programmet.

Varje cirkelträff omfattar 2 x 45 minuter, där ej annat anges.

RELIGION, FILOSOFI OCH HISTORIA

Nr 21. Tro och vetande genom seklerna

Bo Nylund, teol.dr h.c., f.d. gymnasie- och universitetslektor, tfn 018-50 37 82.

Cirkeln är idé- och vetenskapshistorisk och behandlar relationerna mellan religiösa trosföreställningar och vetenskap. Vi diskuterar vad vetenskaplig metod innebär och vad som rimligen menas med religiös tro. Frågan om hur kunskap på erfarenhetens och förnuftets grund kan förenas med kunskap baserad på uppenbarelser och heliga skrifter är alltid aktuell. Cirkeln är en fortsättning på förra terminens cirkel med samma rubrik men förutsätter inte att man deltagit i den.

Tid: Tisdagar jämna veckor 22/1–16/4 (ej 5/3)
kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Vinkeln.

Avgift: 300 kr.

Nr 22. Fem medeltida kyrkor i Uppland med omnejd

Jörn Johansson, fil.lic., f.d. gymnasielärare i latin, tfn 018-37 20 11, 070-837 21 11, carmina3208@gmail.com.

De medeltida kyrkorna utgör en rik kulturskatt. Under vårterminen besöker vi Storkyrkan i Stockholm, kyrkorna i Västerfärnebo, Kärrbo, Veckholm och Botkyrka. Vi träffas första gången i Missionskyrkan för att planera besöken och för en allmän genomgång av det kulturarv som finns i respektive kyrka. Varje kyrkobesök inleds sedan i respektive kyrka genom att vi i bild närgånget studerar olika detaljer i främst altartavlorna, innan vi söker upp dem i kyrkorummets.

Tid: Varje måndag 15/4–27/5 kl. 10.00–11.30.
12 timmar.

Lokal: 15/4 Missionskyrkan, Insikten, därefter respektive kyrka.

Avgift: 300 kr.

LITTERATUR, KONST OCH MUSIK

Nr 23. Västafrikanska författare, Grupp 1

Lena Ågren, fil.mag., läromedelsförfattare i engelska, tfn 070-749 11 35.

Vi läser och diskuterar sex romaner av västafrikanska författare. Deltagarna ombeds att till första tillfället läsa *Allt går sönder* av Chinua Achebe. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 24.

Tid: Onsdagar udda veckor 30/1–10/4 kl.
13.00–14.30. 12 timmar.

Lokal: Sensus, Sal Gullan, Västra Ågatan 16.

Avgift: 300 kr.

Nr 24. Västafrikanska författare, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 23.

Tid: Onsdagar jämna veckor 6/2–17/4 kl. 13.00–14.30.
12 timmar.

Lokal: Sensus, Sal Gullan, Västra Ågatan 16.

Avgift: 300 kr.

Nr 25. Selma Lagerlöfs Mårbackatrilogi, Grupp 1

Elisabeth Auer, fil.dr i tysk litteratur, tfn 070-494 41 51.

Vi läser och diskuterar Selma Lagerlöfs självbiografiska texter *Mårbacka* (1922), *Ett barns memoarer* (1930) och *Dagbok för Selma Ottilia Lovisa Lagerlöf* (1932) samt utdrag ur hennes sista bok *Höst* (1933). Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 26.

Tid: Tisdagar jämna veckor 5/2–16/4 kl. 15.15–16.45.
12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten (dock Sensus, Västra Ågatan 16 den 5/3).

Avgift: 300 kr.

Nr 26. Selma Lagerlöfs Mårbackatrilogi, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 25.

Tid: Tisdagar udda veckor 29/1–9/4
kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Arken.

Avgift: 300 kr.

Nr 27. Skrivarstuga, Grupp 1

Solveig Aaro, beteendevetare, undersköterska, tfn 070-949 89 56, solveig.aaro46@gmail.com.

Cirkeln välkomnar medlemmar som tycker om att skriva, lyssna på andras texter och som vill utveckla sitt eget skrivande. I skrivarstugan ges tips och respons och i mån av tid skrivövningar i syfte att väcka skrivarlusten. Till varje tillfälle föreslås en uppgift, men man är fri att skriva om allt möjligt från barndomsminnen och livserfarenheter till helt fria fantasier. Man kan välja kåseriets form och man kan lika gärna skriva prosa som poesi! Ta med någon egen text att läsa upp vid den första sammankomsten (motsvarande max en A4-sida maskinskriven text).

Tid: Måndagar udda veckor 28/1–6/5 (ej 11/2, 22/4)
kl. 12.45–14.45. 16 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 450 kr.

Nr 28. Skrivarstuga, Grupp 2

Görel Bergman-Claeson, docent i nordiska språk, tfn 018-55 34 84, 070-951 66 27.

Vill du komma igång med att skriva eller har du ett skrivprojekt på gång? Vi skriver, läser och diskuterar egna texter inom olika genrer och funderar över hur vi själva arbetar med språket. Vad är det som gör en text läsvärd? Och vem bestämmer egentligen vad som är rätt eller fel?

Tid: Fredagar udda veckor 1/2-12/4 kl. 10.15-11.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Arken.

Avgift: 300 kr.

Nr 29. Skrivarstuga, Grupp 3

Tone Dahlstedt, fil.kand., skrivarpedagog och folkhögskolelärare, tfn 076-838 15 12.

Välkommen du som har lust att skriva, vare sig du är van skribent eller vill "pröva på". Vi skriver korta övningar på träffarna, talar om hur man skriver prosa och poesi och ger varandra respons på de längre skrivuppgifter som skrivs hemma mellan träffarna. Ofta arbetar vi i smågrupper eller i par.

Tid: Torsdagar jämna veckor 24/1-4/4 kl. 11.00-13.00. 16 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Arken.

Avgift: 450 kr.

Nr 30. Skriv ditt liv

Tone Dahlstedt, fil.kand., skrivarpedagog och folkhögskolelärare, tfn 076-838 15 12.

Här gör vi nedslag i livet, en minnenas resa genom barndom, ungdom, vuxenliv och arbetsliv med en avslutning i nutiden. Vad är sant och vad är falskt? Hur viktigt är det att hålla sig till sanningen och vad är ett minne? Under träffarna skriver vi korta texter, läser upp och samtalar om textens innehåll och form. En längre text skrivs hemma mellan träffarna.

Tid: Torsdagar jämna veckor 24/1-4/4 kl. 13.30-15.30. 16 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Arken.

Avgift: 450 kr.

Nr 31. Poesilek på allvar

Lena Köster, journalist, prosaförfattare, poet och singer-songwriter, tfn 018-32 11 49.

Du som läser poesi. Du som skriver poesi. Du som vill göra det. Barn lär sig när de leker. Det gör vi också, när vi läser och diskuterar kända och okända författares dikter, när vi vässar våra poetiska verktyg genom att skriva och läsa egna dikter i olika genrer på cirkelledarens uppdrag. Varje tillfälle består av miniföreläsning, poesiverkstad och diskussion. Du kan vara nybörjare i poesisfären likaväl som utgiven poet med lust att samtala om poesi.

Tid: Tisdagar udda veckor 29/1-9/4 kl. 14.15-15.45. 12 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 300 kr.

Nr 32. Akvarellmålning, Grupp 1

Dirk Fock, konstnär, tfn 070-874 45 84.

Akvarellmålning för dem som kan grunderna i akvarellteknik. Vi diskuterar teman för våra övningar. Det kan vara allt från stilleben, landskap (fantasi eller efter foto) till porträtt. Tag med akvarellpapper, akvarellfärger och pensel. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 33.

Tid: Onsdagar jämna veckor 6/2-17/4 kl. 9.15-11.45. 18 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 450 kr.

Nr 33. Akvarellmålning, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 32.

Tid: Onsdagar jämna veckor 6/2-17/4 kl. 12.15-14.45. 18 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 450 kr.

Nr 34. Livets mysterium i psalmens värld

Rolf Larsson, präst, kyrkomusiker, skribent, tfn 018-12 84 79.

I årtusenden har dikt och ton tolkat människolivets skiftande öden. I psalmboken finns en lång rad skalder och tonsättare representerade. Här finns poesi och musik med bredd och djup att sjunga och samtala om. Det är vad som sker i denna studiecirkel, där psalmen öppnar vägar till eftertanke, fördjupning - och sångglädje.

Tid: Tisdagar jämna veckor 5/2-2/4 samt udda vecka 23/4 kl. 10.00-11.30. 12 timmar.

Lokal: Vindhems kyrkan.

Avgift: 300 kr.

Nr 35. Musikhistoria i sex kapitel. Musiklyssnarcirkel

Gunnel Fagius, musikvetare, musikdirektör, tfn 070-214 13 70, och **Jan Fagius**, neurolog och amatörmusikant, tfn 073-584 06 49.

Cirkeln gör nedslag i musikhistorien utifrån cirkelledarnas personliga preferenser och deras eget diskotek. Den behandlar enskilda tonsättare och genrer i den västerländska konstmusiken.

25 jan. Nästan glömda svenska tonsättare.

8 feb. Benjamin Britten - operakonst och vokala verk för vår tid.

22 feb. Fugans konst och historia.

8 mars Döden som musikalisk inspiration.

22 mars Sopranen - tonsättarnas älskling?

3 maj Maurice Ravel - rytmernas och färgernas mästare.

Tid: Fredagar jämna veckor 25/1-3/5 (ej 5/4, 19/4) kl. 10.15-12.15. 16 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 450 kr.

Nr 36. Sjung ut! Körsång med Goldsingers

Gina van Dam, körledare och sångpedagog,
tfn 070-994 23 03.

Kom och sjung med hela kroppen och släpp loss glädjen! Att sjunga är friskvård på hög nivå. Goldsingers är USU:s egen kör och sjunger allt som är kul, både stämsång och unisont.

SAMHÄLLSVETENSKAP

Nr 37. Uppsalas gatunamn genom tiderna

Mats Wahlberg, docent i nordiska språk, särskilt ortnamnsforskning, tfn 070-752 17 18.

Uppsalas gatunamn har mycket att berätta. Medeltidens spontant framväxta namn ger oss kunskap om stadens topografi och byggnader men också en inblick i invånarnas liv och verksamhet. 1600-talets genomgripande stadsreglering förde med sig nya namn, några med reverens till den allsmäktiga kungamakten, de flesta dock med lokal anknytning. Dagens officiellt reglerade namngivning speglar också samtiden men på ett annat sätt än tidigare och namnen väcker inte sällan debatt.

Tid: Onsdagar udda veckor 30/1-24/4 (ej 27/2) kl. 11.15-12.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten (dock Sensus, Västra Ågatan 16 den 13/3).

Avgift: 300 kr.

Nr 38. Åt vilket håll kommer EU att utvecklas?

Paul Reichberg, fil.kand., tfn 070-673 85 64.

Under vårterminen diskuterar vi några kritiska frågor som rör framtiden för EU. Tänka teman är: Bör EU alltmer utvecklas till ett slags Europas förenta stater? Finns det en risk för att EU i stället splittras som en följd av ideologiska motsättningar (såsom t.ex. Orbánism), ökad nationalism m.m.? Vad händer/hände efter Brexit? Hur ska demokratin inom EU utvecklas för att stärka EU:s legitimitet? Hur ska balansen vara mellan besluten i EU som union och i nationalstaterna, d.v.s. hur bör besluten inom EU fattas? Vilka är de centrala frågorna inför valet till Europaparlamentet i maj 2019?

Tid: Tisdagar udda veckor 29/1-9/4 kl. 15.15-16.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 300 kr.

Nr 39. Estland – okänt nära grannland

Bengt Kettner fil.mag., tfn 018-23 64 11,
bengt.kettner@swipnet.se.

Efter en kort sammanfattning av höstens cirkel om Estlands historia är cirkeln upplagd som en rundtur genom hela Estland, illustrerad med många hundra bilder och kompletterad med studier av dagens Estland. Dessutom bekantar vi oss grundligt med huvudstaden Tallinn, dess sevärdheter och historia.

Eventuellt kan cirkeln avrundas med en resa till Tallinn i månadsskiftet april-maj 2019. Närmare upplysningar om resan ges vid de första cirkelträffarna.

Tid: Måndagar jämna veckor 21/1-15/4 (ej 18/3) kl. 11.15-12.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Musiksalen.

Avgift: 600 kr.

Tid: Måndagar jämna veckor 4/2-15/4 (ej 18/3) kl. 13.15-15.45. 18 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 450 kr.

Nr 40. Kina – språk, kultur och samhälle

Albin Geijer, kinalots, tfn 018-12 28 88, 073-777 98 81.

Kina blir en allt mer tongivande ekonomisk och politisk makt i världen. Denna cirkel ger en inblick i landets historia, samhälle, språk och kultur. Varje tillfälle består av en presentation som följs av samtal. Cirkeldeltagarna har stor möjlighet att påverka innehållet. Detta är en fortsättning från våren 2018, men cirkeln är öppen även för nya deltagare. Dock förutsätts att de som går cirkeln har viss förkunskap, som kan inhämtas genom litteratur som meddelas efter anmälan.

Tid: Varje torsdag 28/2-4/4 kl. 13.15-14.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 300 kr.

En resa till Kina planeras i maj 2019 med cirkelledaren som ciceron. Resan är öppen för alla medlemmar, men förtur ges för cirkelns deltagare.

Nr 41. Tanzania – en spännande historia, Grupp 1

Erland Hillby, tidigare kyrkoherde, kontraktsprost, missionär inom Svenska kyrkan, tfn 076-820 70 59.

Vi studerar Tanzanias geografi, historia, religion, kultur, ekonomi och politik – från ett nutidsperspektiv. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 42.

Tid: Torsdagar udda veckor 31/1-25/4 (ej 28/2) kl. 13.15-14.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 300 kr.

Nr 42. Tanzania – en spännande historia, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 41.

Tid: Torsdagar udda veckor 31/1-25/4 (ej 28/2) kl. 15.15-16.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 300 kr.

En resa till Tanzania planeras under våren 2019. Resan är öppen för alla medlemmar, men förtur ges för deltagare i cirklarna 41 och 42.

Nr 43. Mineralogi

Hans Annersten, professor em. i mineral kemi och petrologi, Uppsala universitet, tfn 070-330 49 39.

Cirkeln behandlar de vanligaste mineralen i naturen, deras bildande, betingelser, kemiska sammansättning och struktur vilket illustreras med olika mineralprover ur samlingen. Många mineral som förekommer i höga koncentrationer i berggrunden är viktiga naturresurser för metallframställning eller annan industriell användning, s.k. industrimineral och ädelstenar. Bearbetningen av malmer och industrimineral kan medföra betydande miljöpåverkan och hög energiåtgång.

En heldagsexkursion planeras till Sala silvergruva.

Tid: Torsdagar 14/3, 4/4, 11/4 kl. 13.00–15.00 samt exkursion heldag, dag bestäms senare.

Lokal: Institutionen för Geovetenskaper, Villavägen 16.

Avgift: 300 kr.

Nr 44. Astrofysik för den som har bråttom

Staffan Yngve, professor em. i teoretisk fysik, Uppsala universitet, tfn 070-297 80 16.

Cirkeln är en fristående fortsättning på ”Kosmiskt pussel” från vårterminen 2018 och bygger på boken *Astrofysik i ljusets hastighet* av Neil DeGrasse Tyson. Cirkeln går in på de senaste årens genombrott, som givit forskarna nya verktyg för att studera universum. Upptäckten av gravitationsvågor, som belönades med 2017 års nobelpris i fysik, är bara ett exempel på sådana upptäckter. Cirkeln kräver inga särskilda förkunskaper.

Tid: Torsdagar jämna veckor 24/1–4/4 kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Ångströmlaboratoriet, Rosettasalen 10239 23/1, 7/2, därefter Beurlingsalen 10238.

Avgift: 300 kr.

Nr 45. Floristik

Mattias Iwarsson, fil.lic., tfn 076-113 31 32.

Vi träffas första gången inomhus och gör därefter exkursioner till olika växtlokaler. Vi vänder oss till både nybörjare och mer kunniga botanister. Det blir inte några längre vandringar, ca 2 km. i delvis kuperad terräng. Oömma kläder rekommenderas. Lupp med 10x förstoring är nödvändig liksom en bra flora, t.ex. Krok & Almquist Svensk flora, helst någon av de senaste upplagorna.

Tid: Tisdag 14/5 kl. 10.00–11.30. Därefter följande tider:

21/5 kl. 13.00–17.00 Gamla Uppsala.
Samling vid Tingshögen

28/5 kl. 13.00–17.00 Kvarnbolund, Håga,
buss 2 ändhållplats

4/6 kl. 13.00–17.00 Slalombacken i Sunnersta

11/6 kl. 13.00–17.00 Botaniska trädgården.
Samling vid Tropiska växthus

Lokal: Evolutionsmuseet, Norbyvägen 16 den 14/5, därefter enligt anvisningar ovan.

Avgift: 300 kr.

Nr 46. Fåglar under våren, Grupp 1

Pekka Westin, Upplands ornitologiska förening, tfn 0171-46 30 39, 070-572 80 42.

Vi träffas första gången inomhus och gör därefter exkursioner till olika fågellokaler. Främst nybörjare men även mer vana är välkomna. Resorna förutsätter samåkning i egna bilar. Du bör kunna röra dig några kilometer i naturen och vara utrustad med stövlar, oömma kläder och kikare. En fågelbok är också bra att ha.

Tid: Måndag 18/3 kl. 10.00–11.30. Därefter följande tider (om dåligt väder omöjliggör exkursionen ändras tiden):

8/4 kl. 8.00–10.00 Ulva kvarn

16/4 kl. 8.00–11.00 Sunnerstaåsen

3/5 kl. 13.00–17.00 Hjälstaviken

20/5 kl. 7.00–14.00 Ledskär

11/6 kl. 22.00–1.00 Bälinge mossar

17/6 kl. 22.00–1.00 Viksta stentorg

Lokal: Storgatan 11, stora salen den 18/3, därefter utomhus.

Avgift: 750 kr.

Nr 47. Fåglar under våren, Grupp 2

Thomas Johansson, Upplands ornitologiska förening, tfn 018-46 95 03, 072-587 63 63.

Vi träffas första gången inomhus, därefter görs exkursioner till olika fågellokaler. Främst nybörjare men även mer vana är välkomna. Vi samåker i egna bilar. Du bör kunna röra dig några kilometer i naturen. Du ska vara utrustad med stövlar, oömma varma kläder och kikare. Har du tubkikare kommer den väl till pass vid vissa av exkursionerna. En fågelbok är alltid bra att ha.

Tid: Fredag 15/3 kl. 10.00–11.30. Därefter följande tider (om dåligt väder omöjliggör exkursionen ändras tiden):

9/4 kl. 18.30–22.30 Börje sjö – Lumpen

16/4 kl. 7.45–12.00 Vendelsjön

25/4 kl. 8.00–12.00 Hjälstaviken

16/5 kl. 6.00–10.00 Viks sottspark

28/5 kl. 7.00–13.00 Ledskärsviken

10/6 kl. 22.00–1.00 Gamla Bälingemossar

Lokal: Storgatan 11, stora salen den 15/3, därefter utomhus.

Avgift: 750 kr.

Nr 48. Fåglar under våren, Grupp 3

Gunnar Ehrenroth, Upplands ornitologiska förening, tfn 018-26 12 26, 076-780 70 17.

Vi träffas första gången inomhus, därefter görs exkursioner till olika fågellokaler. Främst nybörjare men även mer vana är välkomna. Vi samåker i egna bilar. Du bör kunna röra dig några kilometer i naturen. Du ska vara utrustad

med stövlar, oömma varma kläder och kikare. Har du tubkikare kommer den väl till pass vid vissa av exkursionerna. En fågelbok är alltid bra att ha.

Tid: Måndag 11/3 kl. 10.00–11.30. Därefter följande tider (om dåligt väder omöjliggör exkursionen ändras tiden):

2/4 kl. 7.00–11.00 Börje sjö – Lumpen

11/4 kl. 8.00–12.00 Hjälstaviken

2/5 kl. 6.00–10.00 Kungshamn – Morga

13/5 kl. 7.00–13.00 Ledskär

22/5 kl. 7.00–11.00 Vendelsjön

4/6 kl. 22.00–1.00 Bälinge mossar – Långsjön – Vikstastentorg

Lokal: Storgatan 11, stora salen den 11/3, därefter utomhus.

Avgift: 750 kr.

Nr 49. Fåglar under våren, Grupp 4

SPRÅK

Vid Uppsala Senioruniversitet läggs tonvikten på muntlig kommunikation och läsförståelse.

Nivåskala för språkstudier

Senioruniversitetets modell för språkstudier bygger på Europarådets nivåskala för språkfärdigheter. Nivåskalan beskriver fem olika färdigheter; hörförståelse, läsförståelse, muntlig interaktion, muntlig produktion och skriftlig färdighet i sex olika nivåer, A1, A2, B1, B2, C1 och C2. För att avgöra på vilken nivå man ligger finns en självbedömningstabla. I den beskrivs så kallade deskriptorer färdigheterna för varje nivå genom påståenden som börjar med Jag kan...

Om du uppnått målen för en viss nivå ska du följa en kurs på nästa nivå. Vid osäkerhet om val av lämplig nivå kan respektive cirkelledare kontaktas. För cirklar som latin, som inte längre talas, kan nivåskalan inte tillämpas. Självbedömningstablan i sin helhet finns på webbplatsen, www.usu.se.

Nivå A1

Jag har inga eller mycket ringa förkunskaper när jag börjar i cirkeln. När jag går vidare till nästa nivå har jag uppnått följande färdigheter.

- Jag kan förstå vanliga ord och fraser när språket talas tydligt, och om de är hämtade från enkla och konkreta vardagssituationer.
- Jag kan delta i enkla samtal genom att ställa och besvara frågor om välbekanta ämnen.
- Jag kan muntligt beskriva till exempel var jag bor och personer jag känner.
- Jag kan förstå vanliga ord och mycket enkla meningar, till exempel på anslag och affischer.

Anders Nordin, fil.dr, Evolutionsmuseet, tfn 076-843 14 28.

Vi träffas första gången inomhus, därefter görs exkursioner till olika fågellokaler. Främst nybörjare men även mer vana är välkomna. Vi samåker i egna bilar. Du bör kunna röra dig några kilometer i naturen. Du ska vara utrustad med stövlar, oömma varma kläder och kikare. Har du tubkikare kommer den väl till pass vid vissa av exkursionerna. En fågelbok är alltid bra att ha.

Tid: Tisdag 16/4 kl. 10.00–11.30. Därefter följande tider (om dåligt väder omöjliggör exkursionen ändras tiden):

26/4 kl. 8.00–12.00 Dalkarlskärret

2/5 kl. 14.00–18.00 Fysingen

10/5 kl. 8.00–12.00 Dalbyviken, Vreta udde

14/5 kl. 8.00–12.00 Hjälstaviken

27/5 kl. 8.00–12.00 Askare hage, Venngarn

5/6 kl. 22.00–1.00 Övre Föret, Fyrisån

Lokal: Evolutionsmuseet, Norbyvägen 16 den 16/4, därefter utomhus.

Avgift: 750 kr.

- Jag kan skriva korta enkla meningar, till exempel vykort.

Nivå A2

Jag har när jag börjar en cirkel på denna nivå de färdigheter som beskrivs i nivå A1 och kommer att uppnå följande färdigheter.

- Jag kan förstå vad som sägs i beskrivningar av vardagen – hem, mat, shopping, kommunikationer och väderlek.
- Jag kan presentera mig själv, min familj och andra människor och berätta om och beskriva händelser i vardagslivet.
- Jag kan förstå informationen till exempel i annonser, prospekt, menyer och tidtabeller.
- Jag kan läsa enkla berättelser.
- Jag kan skriva enkla meddelanden och brev.

Nivå B1

Jag har när jag börjar en cirkel på denna nivå de färdigheter som beskrivs i nivå A2 och kommer att uppnå följande färdigheter.

- Jag kan förstå innehållet i tydligt tal om för mig välkända ämnen.
- Jag kan återberätta något jag läst eller hört.
- Jag kan ta aktiv del i en diskussion om välbekanta ämnen.
- Jag kan läsa och tillgodogöra mig artiklar och litterära texter skrivna på ett någorlunda lätt språk.
- Jag kan skriva personliga brev och sammanhängande texter om egna intresseområden.

Nivå B2

Jag har när jag börjar en cirkel på denna nivå de färdigheter som beskrivs i nivå B1 och kommer att uppnå följande färdigheter.

- Jag kan förstå det mesta av innehållet i längre muntliga framställningar om välbekanta ämnen och nöjaktigt förstå det som sägs i nyheter i radio och TV.
- Jag kan relativt detaljerat återberätta en historia.
- Jag kan aktivt delta i en diskussion och kan förklara och försvara mina åsikter.
- Jag kan läsa och förstå sakprosatexter och skönlitteratur på en inte alltför avancerad nivå.
- Jag kan skriva sammanhängande texter inom mina intresseområden.

Nivå C1

Jag har när jag börjar en cirkel på denna nivå de färdigheter som beskrivs i nivå B2 och kommer att uppnå följande färdigheter.

- Jag kan förstå olika typer av framställningar även om språket talas snabbt och med viss dialektal färgning och jag kan utan större ansträngning förstå TV-program och filmer.
- Jag kan tala utan att tydligt söka efter ord och uttryck i egna framställningar, samtal och diskussioner.
- Jag kan läsa och förstå långa och komplexa texter, såväl sakprosa som skönlitteratur.
- Jag kan skriva recensioner av litterära verk, artiklar och film.

Nivå C2

Jag kommer att uppnå följande färdigheter.

Jag har inga svårigheter att förstå allt talat språk, vare sig i direktkontakt eller via radio och TV och deltar lätt i avancerade diskussioner. Jag kan skriva komplex text i passande stil.

Nr 50. Arabiska A1

Elmoez Eltayeb, lärare i arabiska vid Folkuniversitetet, tfn 073-653 33 62.

Tredje terminen. Vi befäster våra kunskaper om alfabetets uppbyggnad genom att läsa korta texter och skriva enkla meningar. Vi tränar på att tala, bygger upp ett grundläggande ordförråd och lär oss grundläggande grammatik. Vi utgår från praktiska situationer och arbetar med par- och gruppövningar, hörförståelse och konversation. Vi jämför olika kulturer och olika arabiska dialekter. Du har goda möjligheter att påverka cirkelns innehåll och upplägg. Kurslitteratur: Birgitta Jungbeck, Mounir Obeid *Arabiska för nybörjare*.

Tid: Varje torsdag 31/1-25/4 (ej 18/4) kl. 17.00-18.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 600 kr.

Nr 51. Arabiska A1

Elmoez Eltayeb, lärare i arabiska vid Folkuniversitetet, tfn 073-653 33 62.

Sjätte terminen. Vi tränar vidare på att tala och skriva enkla meningar och att läsa och förstå korta texter, bygger upp ett grundläggande ordförråd och lär oss grundläggande grammatik. Vi utgår från praktiska situationer och arbetar med par- och gruppövningar, hörförståelse och konversation. Vi jämför olika kulturer och olika arabiska dialekter. Du har goda möjligheter att påverka cirkelns innehåll och upplägg. Kurslitteratur: Birgitta Jungbeck, Mounir Obeid *Arabiska för nybörjare*

Tid: Varje onsdag 30/1-17/4 kl. 17.00-18.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 600 kr.

Nr 52. Engelska B1

Lena Ågren, fil.mag., läromedelsförfattare i engelska, tfn 070-749 11 35.

Vi repeterar och förbättrar gymnasieengelskan med hjälp av läroboken Alderborn-Ågren *Streams 1* (erhålls av cirkelledaren) och noveller av afrikanska författare. Vi samtalar om händelser i världen i allmänhet och i den engelskspråkiga världen i synnerhet.

Tid: Varje onsdag 30/1-17/4 kl. 14.45-16.15. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Sal Gullan, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 53. Engelsk konversation B1

Birgitta Attling Nordenfelt, tidigare rektor vid Montessoriskola, Cambridge Proficiency Course och Practical English Courses, Uppsala universitet, tfn 070-658 78 50.

Cirkeln är en konversationskurs med aktuella och andra intressanta teman från den engelskspråkiga världen. Vi läser, diskuterar och analyserar skönlitterära noveller av olika karaktär. Målet är att ytterligare utveckla den muntliga förmågan, skapa en språklig säkerhet och vana i att föra samtal. Deltagarna kommer att träna sig i att uttrycka sina åsikter, analysera, göra egna presentationer och delta i debatter.

Tid: Varje tisdag 29/1-16/4 kl. 9.15-10.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten (dock egen lokal 5/3).

Avgift: 600 kr.

Nr 54. Engelsk konversation B1-B2

Birgitta Attling Nordenfelt, tidigare rektor vid Montessoriskola, Cambridge Proficiency Course och Practical English Courses, Uppsala universitet, tfn 070-658 78 50.

Cirkeln är en konversationskurs med aktuella och intressanta teman från den engelskspråkiga världen. Vi läser, diskuterar och analyserar skönlitterära noveller av irländska författare. Målet är att ytterligare utveckla den muntliga förmågan, skapa en språklig säkerhet och vana i att föra samtal. Deltagarna kommer att träna sig i att uttrycka sina åsikter, analysera, göra egna presentationer och delta i debatter.

Tid: Varje onsdag 30/1-17/4 kl. 9.15-10.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten (dock Missionskyrkan Insikten 13/3, 27/3).

Avgift: 600 kr.

Nr 55. English Language and Literature B2

Lena Ågren, fil.mag., läromedelsförfattare i engelska, tfn 070-749 11 35.

Vi läser noveller av amerikanska författare och varvar med faktaartiklar. Vi diskuterar vad som händer i världen i allmänhet och i den engelskspråkiga världen i synnerhet.

Tid: Varje onsdag 30/1–17/4 kl. 11.00–12.30.
24 timmar.

Lokal: Sensus, Sal Gullan, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 56. Franska A1

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-46 07 53, 073-568 54 85.

Nybörjarcirkel (andra terminen). Vi lär oss uttal, ordförråd och basgrammatik. Inriktning på vardagsfraser och enkla samtal i dialogövningar. Grammatikgenomgångar med muntliga och skriftliga övningar. Bildbeskrivningar, hörövningar, realia om Frankrike. Kurslitteratur *Génial 1*.

Tid: Varje onsdag 30/1–24/4 (ej 17/4)
kl. 14.15–15.45. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 57. Franska A2

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-46 07 53, 073-568 54 85.

Fjärde terminen. Fördjupad träning i att tala, höra, läsa, skriva. Samtal om vardagssituationer, uttalsträning, grammatikgenomgångar med praktisk tillämpning. Muntliga och skriftliga övningar, bildbeskrivningar, hörövningar, realia. Kurslitteratur: *Génial 1* och senare *Génial 2*.

Tid: Varje tisdag 29/1–16/4 kl. 16.45–18.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten (dock Sensus, Västra Ågatan 16 den 5/3, 19/3, 9/4).

Avgift: 600 kr.

Nr 58. Franska A2–B1

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-46 07 53, 073-568 54 85.

Fördjupad träning i att tala, höra, läsa, skriva. Samtal om vardagssituationer, uttalsträning, grammatikgenomgångar med praktisk tillämpning, utökning av ordförrådet genom muntliga och skriftliga övningar, bildbeskrivningar, hörövningar, realia. Kurslitteratur *Génial 2*.

Tid: Varje onsdag 30/1–24/4 (ej 17/4)
kl. 12.30–14.00. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 59. Franska B1

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-46 07 53, 073-568 54 85.

Fördjupad träning i att tala, höra, läsa, skriva. Fördjupat samtal om vardagssituationer, uttalsträning, gramma-

tikgenomgångar med praktisk tillämpning. Målet är att utöka ordförrådet genom muntliga och skriftliga övningar, bildbeskrivningar, ordförklaringar, hörövningar, realia. Kurslitteratur meddelas vid terminsstart.

Tid: Varje tisdag 29/1–16/4 kl. 13.15–14.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten (dock Sensus, Västra Ågatan 16 den 5/3, 19/3, 9/4).

Avgift: 600 kr.

Nr 60. Franska B1–B2

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-46 07 53, 073-568 54 85.

Fördjupad träning i att tala, höra, läsa, skriva. Utökad fras- och ordförråd, fördjupade grammatikövningar, muntliga och skriftliga. Fria och bundna dialoger, parövningar, hör-förståelseövningar, bildbeskrivningar, referat, kultur och samhälle. Egna presentationer av valfritt ämne. Diktamen. Kurslitteratur: *Grande Escalade 3* (senare delen) och ny bok som bestäms senare.

Tid: Varje tisdag 29/1–16/4 kl. 15.00–16.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten (dock Sensus, Västra Ågatan 16 den 5/3, 19/3, 9/4).

Avgift: 600 kr.

Nr 61. Franska B1–B2, Grupp 1

Eva Wockelberg, fil.mag., f.d. språklärare, tfn 076-161 10 95.

Vi fortsätter läsningen av Leila Slimanis Goncourtprisade samtidsroman *Chanson douce* som utgör basen för samtal och diskussioner. Presentationer ur fransk press och TV. Skriftlig översättning till franska på begäran. *Contexte 1* och *2*, ett digitalt material. Övningar i ordkunskap, basgrammatik och realia. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 62.

Tid: Varje onsdag 30/1–17/4
kl. 12.30–14.00. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Arken (dock egen lokal 17/4).

Avgift: 600 kr.

Nr 62. Franska B1–B2, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 61.

Tid: Varje onsdag 30/1–17/4
kl. 14.30–16.00. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Arken (dock egen lokal 17/4).

Avgift: 600 kr.

Nr 63. Franska B1–B2, Grupp 1

Britt Pudas, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-51 58 34, 070-445 18 77.

Fördjupad träning i att tala, höra och läsa samt i viss utsträckning att skriva. Fria och styrda dialoger, samtal om kända ämnen och aktuella händelser i målspråksländerna. Samtal kring lästa texter, bildbeskrivningar, sång, film. Övningar via internet i ordkunskap, grammatik och realia, *Contexte 1* och *2*. Skönlitteratur, tidningstext. Kurslitteratur: roman/noveller/andra texter som bestäms av gruppen, *Bonniers franska grammatik / Den franska*

grammatiken, omfattande stencilerat material.

Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 64.

Tid: Varje onsdag 23/1-10/4
kl. 15.00-16.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten (dock Missionskyrkan, Insikten 23/1 och Sensus, Västra Ågatan 16 den 13/3).

Avgift: 600 kr.

Nr 64. Franska B1-B2, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 63.

Tid: Varje onsdag 23/1-10/4
kl. 13.15-14.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten (dock Missionskyrkan, Insikten 23/1 och Sensus, Västra Ågatan 16 den 13/3).

Avgift: 600 kr.

Nr 65. Franska B2 och uppåt

Philippe Collet, f.d. gymnasielärare, 070-443 93 80.

Vi läser en bok och kommenterar den allteftersom. Varje deltagare väljer ett tema som presenteras och diskuteras i gruppen. Vi talar om kultur i Sverige och Frankrike, läser nätpublicerade franska artiklar från olika tidningar, t.ex. om samhälle, ekonomi eller litteratur/konst. Vi kan titta på dokumentärer eller fransktalande filmer oftast textade på franska. Huvudmålet med cirkeln är att prata, konversera och träna att argumentera.

Kurslitteratur: David Diop *Frère d'âme* och Laetitia Colombani *La tresse*.

Tid: Varje tisdag 29/1-28/5 (ej 12/2, 16/4, 30/4)
kl. 9.15-10.45. 30 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 750 kr.

Nr 66. Fransk konversation B2 och uppåt

Frederic Öberg, fil.kand., f.d. stabschef vid länsstyrelserna i Stockholm och Uppsala, tfn 018-14 68 15, 070-380 50 09.

Cirkeln bygger på allmän konversation, uteslutande på franska, om aktuella politiska, kulturella och/eller sociala evenemang och händelser i den frankofona världen. Studie- och diskussionsmaterialet består huvudsakligen av relevanta medieuppgifter.

Tid: Varje torsdag 31/1-21/3
kl. 14.15-15.45. 16 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 450 kr.

Nr 67. Franska noveller på franska B2 och uppåt, Grupp 1

Carin Söderberg, fil.mag., f.d. universitetsadjunkt, tfn 018-51 21 65, 073-619 18 80, carin.soderberg@live.se

Läsning av och diskussion kring nyare franska noveller. Kurspråket är franska, därför bör deltagarna kunna läsa, förstå och tala franska utan alltför stora svårigheter. Vid

varje tillfälle ägnas 15-20 minuter åt "Nouvelles en France - De quoi parle-t-on actuellement?" Litteratur: Annie Saumont *Les croissants du dimanche*. Kan beställas på Drottninggatans bokhandel. Nya deltagare är välkomna. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 68.

Tid: Torsdagar udda veckor 31/1-11/4 kl. 9.15-10.45.
12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Arken.

Avgift: 300 kr.

Nr 68. Franska noveller på franska B2 och uppåt, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 67.

Tid: Torsdagar udda veckor 31/1-11/4
kl. 15.00-16.30. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Arken.

Avgift: 300 kr.

Nr 69. Franska C1

Yaga Sosnowska, f.d. lärare i franska vid Folkuniversitetet, tfn 070-822 93 89.

Vi diskuterar vardagliga erfarenheter, aktuella händelser, böcker vi läst och filmer vi sett. Vi läser tillsammans en bok eller några kapitel från flera böcker. Vi ser franska filmer med fransk text.

Cirkeln har pågått i många år. Nya deltagare rekommenderas i första hand cirkel Nr 65-68.

Tid: Varje onsdag 30/1-17/4
kl. 10.45-12.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Arken.

Avgift: 600 kr.

Nr 70. Italienska A1

Lisa Hagelin, fil.dr i latin, forskare vid Centrum för genusvetenskap, Uppsala universitet, tfn 018-55 00 98, 070-492 21 26.

Andra terminen. Målet är att deltagarna ska lära sig grunderna i det italienska språket och grammatiken, få ett basordförråd och grundlägga ett gott uttal. Vi går igenom uttal och basgrammatik, lär oss vardagsfraser, läser enkla texter och skriver några rader på italienska. Vi gör även nedslag i den italienska historien och kulturen. Läromedlet är *Prego 1*.

Tid: Varje fredag 1/2-26/4 (ej 19/4)
kl. 13.00-14.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 600 kr.

Nr 71. Italienska A1

Gabriel Scandurra, högstadielärare i italienska, engelska och träslöjd, tfn 072-712 02 32, gabriel_scandurra@hotmail.com.

Fjärde terminen. Vi repeterar de tempusformer som vi tidigare arbetat med genom skriftliga och muntliga övningar. Vi bekantar oss med konditionalis. Vi fortsätter att fördjupa oss i italiensk kultur och vi lägger ännu större fokus på

det muntliga genom olika talövningar. Huvudläromedlet är *Prego 2*.

Tid: Varje onsdag 30/1-17/4
kl. 16.45-18.15. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Sal Gullan, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 72. Italienska A2, Grupp 1

Olivia Nigran, lärare i italienska, olivia@nigran.se.

Femte terminen. Hur pratar man om en händelse i det förflutna? Vi arbetar med grammatik, ordförråd och uttal, med fokus på vardagsspråket, samtidigt som vi refererar till den italienska kulturen och det italienska samhället. Vi övar på att prata i olika situationer och använder oss av autentiska video- och ljudinspelningar. Vi använder boken *Prego 2*. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 73.

Tid: Varje måndag 4/2-29/4 (ej 22/4)
kl. 9.00-10.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 600 kr.

Nr 73. Italienska A2, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 72.

Tid: Varje måndag 4/2-29/4 (ej 22/4)
kl. 10.45-12.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 600 kr.

Nr 74. Italienska A2-B1

Gabriel Scandurra, högstadielärare i italienska, engelska och träslöjd, tfn 072-712 02 32, gabriel_scandurra@hotmail.com.

Vi repeterar de olika tempusformerna. Störst fokus läggs på det muntliga. Vi fortsätter att fördjupa oss i italiensk kultur och vi kommer att ha många muntliga övningar där deltagarna ska diskutera mer och friare än tidigare. All grammatik vi hittills arbetat med använder vi oss av i olika former av konversation. I vår bokcirkel avslutar vi läsningen av romanen *Viki che voleva andare a scuola*.

Tid: Varje måndag 28/1-15/4
kl. 15.00-16.30. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Sal Gullan, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 75. Italiensk konversation A2-B1

Katarina Hellgren-Dahl, fil.kand., språklärare och sångerska, tfn 070-817 45 39, info@katarinahellgren.se.

Vi tränar språket i vardagssituationer, på resan, i restaurangen, på hotellet, på stationen. Vi presenterar oss själva och frågar efter information. Vi tar upp olika teman som har med Italien att göra.

Tid: Varje tisdag 29/1-16/4 kl. 11.00-12.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten (dock Sensus, Västra Ågatan 16 den 5/3).

Avgift: 600 kr.

Nr 76. Italienska B1

Gabriel Scandurra, högstadielärare i italienska, engelska och träslöjd, tfn 072-712 02 32, gabriel_scandurra@hotmail.com.

Cirkeln är en fortsättning från höstterminen och vi repeterar olika tempusformer. Störst fokus läggs på det muntliga. Vi fortsätter att fördjupa oss i italiensk kultur. Genom många muntliga övningar får deltagarna diskutera mera och friare än tidigare. All grammatik vi hittills arbetat med använder vi oss av i olika former av konversation. I vår bokcirkel avslutar vi läsningen av romanen *Viki che voleva andare a scuola*.

Tid: Varje tisdag 29/1-16/4 kl. 9.00-10.30. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Sal Maja, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 77. Italienska B2, Grupp 1

Gabriel Scandurra, högstadielärare i italienska, engelska och träslöjd, tfn 072-712 02 32, gabriel_scandurra@hotmail.com.

Cirkeln består av tre separata block. Inom grammatikblocket repeterar vi de olika tempusformerna och arbetar med grammatik i form av muntliga och skriftliga övningar. Inom kulturblocket fördjupar vi oss i olika former av italiensk kultur. Stort fokus läggs på det muntliga. Det tredje blocket utgörs av bokcirkel med läsning av en roman. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 78.

Tid: Varje torsdag 31/1-18/4
kl. 16.15-17.45. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Sal Gullan, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 78. Italienska B2, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 77.

Tid: Varje torsdag 31/1-18/4
kl. 14.30-16.00. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Sal Gullan, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 79. Italiensk konversation B2-C1

Katarina Hellgren-Dahl, fil.kand., språklärare och sångerska, tfn 070-817 45 39, info@katarinahellgren.se.

Vi diskuterar italienskt kultur- och samhällsliv med utgångspunkt från artiklar, tv-nyheter, tidningsrubriker. Deltagarna tar upp frågor som engagerar och gruppen diskuterar de olika ämnena.

Tid: Varje tisdag 29/1-16/4 kl. 13.30-15.00. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten udda veckor, Missionskyrkan, Arken jämna veckor (dock Sensus, Västra Ågatan 16 den 5/3).

Avgift: 600 kr.

Nr 80. Latin 4:e terminen

Kjell Weinius, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 070-562 47 57, kjell.weinius@telia.com.

Studium av tillrättalagda texter för förståelse av latinets språkliga egenheter. Läsning av framför allt texter från den medeltida berättarlitteraturen. Några dikter av Catullus. Fortsatt genomgång av grundläggande formlära med betoning på verbläran samt enkel syntax. Ords betydelser och etymologi. Studium av latinets långgivande stammar och därifrån kommande latinska lånord i svenska och andra moderna språk. Kurslitteratur: Staffan Edmar *Vivat lingua Latina!*, fjärde avdelningen, samt kopierat material.

Tid: Varje torsdag 24/1-11/4
kl. 13.15-14.45. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 81. Latin 6:e terminen

Kjell Weinius, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 070-562 47 57, kjell.weinius@telia.com.

Studium av tillrättalagda texter för förståelse av latinets språkliga egenheter. Läsning av tillrättalagda originaltexter om och av Caesar. Fortsatt genomgång av grundläggande formlära och syntax. Repetition av suffix. Ords betydelser och etymologi. Studium av latinets långgivande ordstammar och därifrån kommande latinska lånord i svenska och andra moderna språk. Kurslitteratur: Staffan Edmar *Vivat lingua Latina!*, sjätte avdelningen, samt kopierat material.

Tid: Varje torsdag 24/1-11/4
kl. 11.15-12.45. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 82. Latin 9:e terminen

Monika Ekman, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-52 29 98, 070-938 38 62.

Studium av några tillrättalagda men mest autentiska texter. Formlära och ny syntax. Kompletterande övningar enligt utdelat material. Latinska sentenser och citat. Ord-kunskap. Ords betydelser och etymologi. Latin i moderna språk, särskilt svenska och engelska. Samhälle, arkitektur, konst, historia i anslutning till textmaterial. Korta individuella redovisningar med givet tema. Kurslitteratur: Staffan Edmar *Vivat lingua latina!* fr.o.m. sjunde avdelningen, andra kompletterande texter, övningar samt dokument om realia.

Tid: Varje onsdag 23/1-10/4
kl. 11.00-12.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten udda veckor, Missionskyrkan, Utsikten jämna veckor (dock Insikten 23/1).

Avgift: 600 kr.

Nr 83. Latin 14:e terminen

Monika Ekman, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-52 29 98, 070-938 38 62.

Repetition av redan behandlad formlära och syntax. Utökad formlära och syntax. Studium av tillrättalagda texter och autentiska texter, prosa och poesi från klassisk tid, medeltid och tidigmodern tid. Litteraturhistoria. Övningar i grammatik och ordkunskap enligt utdelat material. La-

tinska sentenser och citat. Latin i moderna språk, särskilt svenska och engelska. Ordbildning. Etymologier. Det romerska samhället, arkitektur, konst, historia, mytologi främst i anslutning till lästa texter. Korta, individuella föredrag. Romersk måltid. Kurslitteratur: texter, övningar samt dokument om realia som delas ut under terminens gång. Sjöstrand *Ny latinsk grammatik* rekommenderas, valfritt lexikon.

Tid: Varje torsdag 24/1-11/4
kl. 15.15-16.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 600 kr.

Nr 84. Latin 22:a terminen

Monika Ekman, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-52 29 98, 070-938 38 62.

Översättning med språklig och innehållslig analys av autentiska texter – prosa, poesi, vetenskap, konst, historia, samhälle – från klassisk tid, medeltid och tidigmodern tid. Grammatik med tonvikt på syntax. Repetition enligt gruppens önskemål. Översättning till latin. Ord-kunskap och ordbildning. Etymologier. Sentenser och citat. Fördjupning i Roms historia, samhälle, filosofi, konst och arkitektur, mest i anslutning till lästa texter. Individuella presentationer, främst i anslutning till valda texter. Romersk måltid. Kurslitteratur: utdelat textmaterial med kommentarer, ordlistor och övningar. Sjöstrand *Ny latinsk grammatik*, valfritt lexikon.

Tid: Varje torsdag 24/1-11/4 kl. 9.15-10.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 600 kr.

Nr 85. Latin 24:e terminen

Monika Ekman, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-52 29 98, 070-938 38 62.

Översättning med språklig och innehållslig analys av autentiska texter – prosa, poesi, vetenskap, konst, historia, samhälle – från klassisk tid, medeltid och tidigmodern tid. Grammatik med tonvikt på syntax. Repetition enligt gruppens önskemål. Översättning till latin. Ord-kunskap och ordbildning. Etymologier. Sentenser och citat. Ordbildning. Fördjupning i Roms historia, samhälle, filosofi, konst och arkitektur, mest i anslutning till lästa texter. Individuella presentationer, främst i anslutning till valda texter. Kurslitteratur: utdelat textmaterial med kommentarer, ordlistor och övningar. Sjöstrand *Ny latinsk grammatik*, valfritt lexikon.

Tid: Varje torsdag 24/1-11/4
kl. 11.15-12.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 600 kr.

Nr 86. Latin och grekiska i naturvetenskaperna

Hans Helander, professor em. i latin, Uppsala universitet, tfn 073-553 78 35, 018-55 00 97, hans.helander@lingfil.uu.se.

Grammatiken är koncentrerad till det för terminologi och nomenklatur väsentliga, d.v.s. efterställda genitiv- och

adjektivbestämningar (Pinus sylvestris, Platanus hispanica; Musculus latissimus dorsi; Commotio cerebri, Fractura claviculae, etc.). För varje disciplin (medicinen, farmakologin, biologin, kemien, geologin, astronomin) ges den för ordförädets framväxt relevanta lärdoms-historiska bakgrunden. Stor vikt läggs vid grekiskans roll och grekiska ordelement (Oto-rrhino-laryngo-logia, melano-cephalus, leuco-gaster). Cirkeln är en fortsättning från höstterminen. Det tidigare genomgångna fördjupas nu och nytt material tillkommer.

Tid: Tisdagar jämna veckor 5/2-16/4 kl. 13.15-14.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten (dock Sensus, Västra Ågatan 16 den 5/3).

Avgift: 300 kr.

Nr 87. Nordsamiska A1

Lars-Gunnar Larsson, professor em. i finsk-ugriska språk, Uppsala universitet, tfn 073-327 77 99.

Fjärde terminen. Vi fortsätter öva böjningen av ord som tillhör olika stamtyper och lär oss hur stamtillhörigheten påverkas av avledningsändelser och modussuffix. Med hjälp av infinita former lär vi oss bygga mer komplicerade satser, t.ex. med progressiv form. När vi gått igenom formerna i imperfekt kan vi friare välja texter att läsa, bl.a. blir det dikter av Paulus Utsi och valda prosatexter av Johan Turi. Enklare konversationsövningar står också på programmet. Läroboken är C. Hedlund & L.-G. Larsson *Ii dušše duoddaris!*

Tid: Varje tisdag 29/1-16/4 kl. 11.00-12.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 88. Ryska A1

Sven Jonsson, leg. gymnasielärare i ryska, tyska, engelska, f.d. skolledare, tfn 073-075 15 70, svenjonsson@gmail.com.

Femte terminen. Vi fortsätter arbetet från höstterminen med centrala ord och fraser, uttal, grundläggande grammatik och en del realia. Lärobokens dialoger och texter utgör grunden för våra samtalsövningar och skriftliga övningar. Vi bestämmer tillsammans studietakt och arbetssätt. Kurslitteratur: Marja Jegorenkov m.fl. *Mozjno*, textbok och övningsbok.

Tid: Varje måndag 21/1-13/5 (ej 25/2, 4/3, 8/4, 15/4, 22/4) kl. 13.00-14.30 (dock 9.00-10.30 den 25/3, 6/5). 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 89. Ryska A2

Sven Jonsson, leg. gymnasielärare i ryska, tyska, engelska, f.d. skolledare, tfn 073-075 15 70, svenjonsson@gmail.com.

Vi fortsätter med berättelser ur Erik Fält *Ryska texter* samt ev. andra texter. Vid behov repeterar vi grundläggande grammatiska företeelser för att sedan lära oss nytt. Fördjupade övningar i konversation och skrivande. Deltagarna är

välkomna att påverka studietakt och arbetssätt. Kurslitteratur: Erik Fält *Ryska texter*, Erik Fält *Kort rysk grammatik*.

Tid: Varje måndag 21/1-13/5 (ej 25/2, 4/3, 8/4, 15/4, 22/4) kl. 10.45-12.15. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Samiska – se Nordsamiska

Nr 90. Spanska A1 1:a terminen

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37 (SMS).

Vi börjar från grunden och lär oss uttal, basordförråd och grundläggande grammatik. Vi arbetar med språkligt enkla men informativa texter och dialoger som vi har som utgångspunkt för muntliga och skriftliga övningar av olika slag. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz m.fl. *Caminando 1*, 4. uppl.

Tid: Varje torsdag 31/1-2/5 (ej 21/2, 18/4) kl. 13.00-14.30. 24 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Rum A14, Bergsbrunnagatan 1.

Avgift: 600 kr.

Nr 91. Spanska A1 2:a terminen

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37 (SMS).

Vi fortsätter att lära oss uttal, basordförråd och grundläggande grammatik. Vi arbetar med språkligt enkla men informativa texter och dialoger som vi har som utgångspunkt för muntliga och skriftliga övningar av olika slag. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz m.fl. *Caminando 1*, 4. uppl.

Tid: Varje tisdag 29/1-30/4 (ej 19/2, 16/4) kl. 10.00-11.30. 24 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Rum A14, Bergsbrunnagatan 1.

Avgift: 600 kr.

Nr 92. Spanska A1 3:e terminen

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37 (SMS).

Vi fortsätter att lära oss nödvändigt ordförråd och arbetar vidare med grundläggande grammatik. Vi arbetar med språkligt enkla men informativa texter och dialoger som vi har som utgångspunkt för muntliga och skriftliga övningar av olika slag. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz *Caminando 1*, 4. uppl.

Tid: Varje onsdag 30/1-8/5 (ej 20/2, 17/4, 1/5) kl. 10.00-11.30. 24 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Rum A14, Bergsbrunnagatan 1.

Avgift: 600 kr.

Nr 93. Spanska A1 4:e terminen

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37 (SMS).

Vi fortsätter att lära oss nödvändigt ordförråd och arbetar vidare med grundläggande grammatik. Vi arbetar med språkligt enkla men informativa texter och dialoger som vi

har som utgångspunkt för muntliga och skriftliga övningar av olika slag. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz *Caminando 1*.

Tid: Varje fredag 1/2-3/5 (ej 22/2, 19/4)
kl. 10.00-11.30. 24 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Rum A14, Bergsbrunnagatan 1.

Avgift: 600 kr.

Nr 94. Spanska A1 5:e terminen, Grupp 1

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare,
tfn 076-555 61 37 (månd.-torsd. kl. 16-17 eller SMS).

Vi fortsätter vår inläring av ord och fraser. Vi samtalar om vardagssituationer. Vi arbetar med grammatikgenomgångar samt skriftliga och muntliga övningar. Vi lär oss mer realia om den spansktalande världen. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz *Caminando 2*. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 95.

Tid: Varje fredag 1/2-3/5 (ej 22/2, 19/4)
kl. 13.00-14.30. 24 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Rum A14, Bergsbrunnagatan 1.

Avgift: 600 kr.

Nr 95. Spanska A1 5:e terminen, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 94.

Tid: Varje måndag 28/1-29/4 (ej 18/2, 15/4)
kl. 13.00-14.30. 24 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Rum A14, Bergsbrunnagatan 1.

Avgift: 600 kr.

Nr 96. Spanska A2

Ingrid Nordberg, fil.lic., f.d. universitetslärare,
tfn 070-296 75 33.

Sjunde terminen. Vi fortsätter att träna språket genom att tala, läsa, höra och skriva. Vi arbetar med grammatik och samtalar kring lärobokens texter och kompletterar med annat material såsom sånger, filmer och realia om olika spansktalande länder. Kursbok: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz, Gustafsson *Caminando 3* (4. uppl.) ISBN 978-91-27-44542-0, senare Waldenström, Westerman, Wik-Bretz, Faci Lucia *Caminando 4* (3. uppl.) ISBN 978-91-27-40695-7.

Tid: Varje torsdag 24/1-2/5 (ej 4/4, 11/4, 18/4)
kl. 9.15-10.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten (dock Sensus, Västra Ågatan 16 den 31/1).

Avgift: 600 kr.

Nr 97. Spanska A2

Margareta Eriksson, fil.mag., f.d. gymnasielärare,
tfn 072-200 71 89.

Åttonde terminen. Vi fortsätter att läsa, höra, tala och skriva spanska. Vi läser texter, tränar uttal och grammatik, konverserar om vardagliga ting och skriver enkla texter. Målet är att utöka ordförrådet genom olika muntliga och skriftliga övningar. Vi söker fakta om samhälle och kultur från den spansktalande delen av världen. Kursbok:

Gustafsson, Waldenström, Westerman *Caminando 4* (4 uppl.) ISBN 978-91-27-44949-7.

Tid: Varje tisdag 29/1-14/5 (ej 26/2, 16/4, 23/4, 30/4)
kl. 11.15-12.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten (dock Sensus, Västra Ågatan 16 den 5/3, 19/3, 9/4).

Avgift: 600 kr.

Nr 98. Spanska B1

Margareta Eriksson, fil.mag., f.d. gymnasielärare,
tfn 072-200 71 89.

Fördjupad träning i att tala, läsa, höra och skriva spanska. Vi för samtal om aktuella förhållanden och diskuterar och behandlar texter vad gäller ordförråd och grammatik. Målet är att utöka det spanska ordförrådet genom att läsa olika texter och göra muntliga och skriftliga övningar. Vi söker information om samhälle och kultur från den spansktalande delen av världen. Kursbok: Vicky Béjar Alonso *Caminando 5*, ISBN 978-91-27-43307-6.

Tid: Varje tisdag 29/1-14/5 (ej 26/2, 16/4, 23/4, 30/4)
kl. 9.15-10.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Arken (dock Sensus, Västra Ågatan 16 den 5/3).

Avgift: 600 kr.

Nr 99. Spanska B2

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare,
tfn 076-555 61 37 (SMS).

Vi kommunicerar med utgångspunkt i svårare texter och vi för samtal där vi använder oss av olika tempus. Cirkeln är endast på spanska. Arbetsmaterial bestäms i samråd med deltagarna vid första tillfället.

Tid: Varje tisdag 29/1-30/4 (ej 19/2, 16/4) kl. 13.00-14.30. 24 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Rum A14, Bergsbrunnagatan 1.

Avgift: 600 kr.

Nr 100. Spanska C1

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare,
tfn 076-555 61 37 (SMS).

Träning av alla färdigheter på avancerad nivå samt genomgång vid behov av särskilt svåra grammatiska områden. Cirkeln är endast på spanska. Arbetsmaterialet bestäms i samråd med deltagarna vid första tillfället.

Tid: Varje torsdag 31/1-2/5 (ej 21/2, 18/4)
kl. 10.00-11.30. 24 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Rum A14, Bergsbrunnagatan 1.

Avgift: 600 kr.

Nr 101. Svenskan i förändring

Siv Strömquist, docent i nordiska språk, författare,
tfn 070-645 07 27.

De/dem eller dom? Var eller vart? Kommer eller kommer att? Frågorna hopar sig när man börjar fundera över trender och tendenser i dagens svenska. Det är sådant vi fortsätter att diskutera i den här cirkeln. Hur ska vi förhålla oss? Vilka regler gäller? Cirkeln kan sägas vara

en fortsättning på höstterminens cirkel med samma namn men förutsätter inte att man deltagit i den.

Tid: Varje tisdag 29/1-5/3 kl. 11.15-12.45. 12 timmar.

Lokal: Sensus, Västra Ågatan 16.

Avgift: 300 kr.

Nr 102. Tyska A1

Hubert Ittner, leg. f.d. gymnasielärare i tyska, tfn 070-725 22 45, hubertittner@gmail.com.

Nybörjarcirkel (första terminen). Vi lär oss ord och fraser med början kring vår egen person och familj och hemort, vänner och egna intressen. Att kunna berätta om sig själv och ställa frågor i både du och Ni-form, d.v.s. att kunna påbörja och föra samtal med tysktalande personer. Vi bygger upp ett så stort ordförråd som möjligt samt lär oss fraser med hjälp av dialoger. Realia och händelser från de tysktalande länderna ingår. Basgrammatik med tonvikt på verbböjningar och tempus. Kursbok: Hofbauer-Karnland-Vasiliadis *Lieber Deutsch 1* (Almqvist & Wiksell). Texterna och dialogerna i boken utgör grunden för det vi lär oss. Ha gärna med dig boken till första kursträffen.

Tid: Varje måndag 28/1-15/4 kl. 12.45-14.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 600 kr.

Nr 103. Tyska A2

Birgitta Lindén-Flink, fil.mag., f.d. lärare i tyska, tfn 070-993 82 79.

Träning i att tala, läsa, skriva och förstå tyska, utöka ordförråd och grammatik genom muntliga och skriftliga övningar. Samtal om aktuella texter från böcker och tidningar.

Tid: Varje torsdag 31/1-25/4 (ej 18/4) kl. 11.00-12.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 600 kr.

Nr 104. Tyska noveller. Kurzgeschichten aus dem deutschsprachigen Sprachraum B2 och uppåt

Hubert Ittner, leg. f.d. gymnasielärare i tyska, tfn 070-725 22 45, hubertittner@gmail.com.

Vi läser och samtalar kring både nyare och äldre noveller från tysktalande länder. Deltagarna bör någorlunda kunna uttrycka sig i tal och skrift samt kunna läsa och förstå originaltexter. Tonvikten ligger på läsförståelse och muntlig kommunikation.

Tid: Måndagar udda veckor 28/1-8/4 kl. 14.45-16.15. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 300 kr.

Nr 105. Aktuelle deutsche Filme

Ulrika Tornberg, docent i pedagogik, läromedelsförfattare och tidigare utbildare och fortbildare av språk-/tysklärare, tfn 070-359 21 62.

Cirkeln vänder sig till dem som intresserar sig för tysk film, både äldre och nyare, och med både kända och mindre kända regissörer. Filmerna har tyskt tal men också svensk, engelsk eller tysk text, varför även andra intresse-

rade än de tyskstudierande kan delta i cirkeln. I anslutning till varje filmvisning inbjuds deltagarna att på valfritt språk diskutera vad de sett.

Tid: Varje tisdag 29/1-26/3 kl. 15.15-17.15. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Sal Maja, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 106. Deutsch im Alltag B2

Ulrika Tornberg, docent i pedagogik, läromedelsförfattare och tidigare utbildare och fortbildare av språk-/tysklärare, tfn 070-359 21 62.

Cirkeln vänder sig till dem som vill utveckla sin läsförmåga när det till exempel gäller tysk tidningstext och tysk skönlitteratur och sin kommunikativa förmåga att tala tyska. Detta sker genom diskussioner kring läst litteratur i stor eller liten grupp och genom egna framträdanden inför cirkeldeltagarna. Den grammatik som behandlas syftar främst till att stödja deltagarnas lärande på olika kreativa sätt.

Tid: Varje tisdag 29/1-16/4 kl. 13.15-14.45. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Sal Maja, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 107. Deutsch im Alltag B2

Karin Lohe, f.d. gymnasielärare i tyska, tfn 018-21 49 81.

Vi läser och diskuterar i anslutning till texter från olika tider och ämnesområden. Tonvikt på ordförråd och muntlig kommunikation. Grammatik vid behov. Vi läser eventuellt någon roman enligt deltagarnas val och önskemål.

Tid: Varje onsdag 30/1-17/4 kl. 9.00-10.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 108. Deutsch für Fortgeschrittene C1-C2, Grupp 1

Karin Lohe, f.d. gymnasielärare i tyska, tfn 018-21 49 81.

Tidningsartiklar och litterära texter bildar underlag för referat och diskussioner. Vi tar även upp aktuella händelser och vardagsupplevelser. Läsning av 1-2 romaner som väljs i samråd med deltagarna. Cirkeln har pågått sedan 2006. Nya deltagare rekommenderas i första hand Nr 109.

Tid: Varje tisdag 29/1-16/4 kl. 9.00-10.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten (dock Sensus, Västra Ågatan 16 den 5/3, 19/3, 9/4).

Avgift: 600 kr.

Nr 109. Deutsch für Fortgeschrittene C1-C2, Grupp 2

Cirkel med samma inriktning och cirkelledare som Nr 108. Innehåll och textval kan dock skilja sig. Deltagarna har möjlighet att påverka detta. Det talade språket står i centrum.

Tid: Varje onsdag 30/1-17/4 kl. 11.00-12.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Övriga arrangemang

Jazzensemblen

Jazzensemblen som pågått i sex terminer fortsätter under våren 2019. För närvarande kan inga nya anmälningar tas emot.

Ansvariga: **Jürgen Linder**, docent i psykiatri, tfn 070-729 26 06, och **Ulf Johansson Werre**, musiker, storbandsledare, universitetslärare, med.dr h.c., Uppsala universitet, tfn 018-30 28 09. Maestro vid samtliga tillfällen är **Ulf Johansson Werre**.

Tid: Fredagar udda veckor 1/2-26/4 (ej 12/4) kl. 13.15-14.45.

Lokal: Musicum, Kyrkogårdsgatan 4.

Avgift: 1 500 kr.

"Torsdags"salong

AI – Artificiell Intelligens

AI (Artificiell Intelligens) är ett framtidens fenomen – som redan är här. Vad innebär det och vilka effekter kan robotiseringen få för vår tillvaro? Var ska makten att kontrollera den enorma datakraft som plötsligt finns, ligga – i människans händer och under samhälleligt ansvar eller...?

"Vi kan använda tekniken för att skapa en bättre framtid än våra förfäder kunde drömma om eller en sämre än de kunde drömma om." (Max Tegmark)

Kring dessa frågor samtalar **Martin Gustafsson**, professor i filosofi, Åbo akademi och **Jan Gulliksen**, professor i Människa-datorinteraktion och vicerektor för digitalisering vid KTH.

Tid: OBS Onsdagen OBS den 27 februari 2019.

Plats: Storgatan 11.

Avgift: 150 kronor. Förfriskningar ingår.

Anmälan till sekretariatet tfn 018-24 35 01. Första anmälningsdag måndagen den 11 februari från kl. 08.00 (telefonsvararen).

Ansvariga: **Ingrid Åberg** och **Gunilla Öbrink**

Besök vid Grimsö Viltforskningsstation i Bergslagen (SLU) med rovdjursspårning

Studiebesök vid Grimsö Viltforskningsstation (SLU) med spårning, främst av varg. Grimsö ligger nära Skinnskatteberg i Västmanland, c:a 15 mil väster om Uppsala, vackert beläget vid sjön Sörmogon. Stationen uppbyggd kring Grimsö herrgård, förr centrum för bergshantering.

Avsikten är att belysa svensk viltforskning och tillämpning i form av viltvård i landet (s.k. viltförvaltning). Besöket är en upprepning av fjolårets succé. Föreläsningar om svensk viltforskning och viltvård samt spårning av vilt varvas under dagen. Efter en inledande föreläsning på Grimsö presenteras själva forskningsstationen och under förutsättning av spårnö kommer vi under en stor del av dagen att lära oss att identifiera spårtecken av bland annat klövvilt och rovdjur genom demonstrationer i fält/spårning. Grimsö ligger numera inom ett vargrevir, det s.k. Aspafallsreviret, varav c:a en fjärdedel ligger inom Grimsö.

Antalet deltagare är satt till max. 20 personer. På grund av spårning i fält kan visst "fältgående" vara önskvärt men inte nödvändigt.

Tider: Onsdag 6 februari. Avfärd med buss från S:t Eriks Torg kl. 06.30. Beräknad ankomsttid till Grimsö kl. 9.00. Hemfärd samma dag under tidig kväll. Beräknad hemkomst c:a kl. 20.30.

Ansvarig ledare: **Göran Milbrink**, professor em., Evolutionsbiologiskt Centrum, UU, tel. 070 941 59 05.

Värdar och föreläsare på Grimsö:

Henrik Andrén och **Petter Kjellander**, professorer vid Enheten för viltekologi, SLU.

Övriga föreläsare:

personal från Grimsö Viltforskningsstation.

Presentatörer i fält:

forskare och jaktvårdspersonal vid stationen.

Pris: 1 700 kr (inkl. transport och mat).

Första anmälningsdag: 16 januari kl. 08.00.

Resor och studiebesök våren 2019

Här presenteras ett kalendarium samt beskrivningar av de resor och studiebesök som är färdigplanerade vid pressläggningen av Programbladet för våren 2019.

Utöver nedanstående spikade program planeras:

- 1) en resa till Skagen i maj (4 dagar),
- 2) en föreställning på Confidencen (Ulriksdals slottsteater) i juni,
- 3) Opera på Skäret i augusti (Trollflöjten).

Dessa arrangemang och sannolikt fler kommer att annonseras på Uppsala Senioruniversitets webbplats (www.usu.se under Resor).

All information om resor och studiebesök finns och uppdateras löpande på webbplatsen. Där läggs ändringar och nya resor ut. Ta gärna för vana att gå in på webbplatsen när du har bokat ett studiebesök eller en resa.

Anmälan

Anmälan till resor kan endast göras på telefon 018-24 35 01. Första anmälningdagen kan du anmäla dig via telefonsvararen från kl. 08.00. **OBS tiden!** Du kan anmäla högst **två** (2) medlemmar med namn och medlemsnummer. Kansliet har telefontid vardagar kl. 10–12.

Anmälan till resorna är bindande, vilket innebär att den som anmäler sig måste betala hela avgiften. Vid avbokning

återbetalas avgiften bara om reserv(er) finns och då återbetalas avgiften minus en administrativ avgift på 75 kr. Avbokning får bara ske fram till två dagar före avresa. Vid senare avbokning måste medlem själv hitta en ersättare (som inte behöver vara medlem USU) och meddela ansvarig i resegruppen.

Faktura skickas ut med e-post om du inte själv anmäler att du vill ha brev faktura. Resegruppen förutsätter att den som uppger e-postadress också läser sin e-post. Vid telefonanmälan kan du säga till om brev faktura. Dagen före ett arrangemang skickar vi ut sms-påminnelse med uppgift om tid och plats för avresa.

Observera att alla resmål inte är handikappanpassade! Vid resor som innehåller promenader eller besöksmål med trappor uppmanar vi dig som har svårt att gå, använder rollator eller dylikt att kontakta reseansvariga. I många fall kan problemen lösas i samarbete med personal på resmålet.

Resegruppen

Ingegerd Appelgren	070-744 43 33
Jeanette Backman	070-381 98 02
Eva Carlestål	070-826 77 30
Margareta Knutsson	073-627 27 02
Anki Mattisson	070-978 15 32
Mia Virving	070-968 76 36

Lördag 2 februari

Karmelitsystrarna på Kungliga Operan

Berättelsen om nunnorna som avrättades under Franska revolutionens skräckvælde 1794 nedpräntades först av en av de överlevande nunnorna, moder Marie, i sina memoarer. Kanoniseringen av nunnorna inspirerade den unga tyska katoliken Gertrud von Le Fort att återberätta nunnornas historia i en roman. Den beskriver med stor precision religionens öde under totalitarism.

Regissören Johanna Garpes hyllade uppsättning av Francis Poulencs opera från 1951 hade premiär 2011 och

ställer franska revolutionens paroller om frihet, jämlikhet och broderskap på sin spets. Var står vi i förhållande till de orden i Europa i dag? Är du beredd att försvara allas rätt till frihet, även om du inte står bakom dem det handlar om? Eller ens tycker om dem? I huvudrollerna hör och ser vi Anne Sofie von Otter och Camilla Tilling.

Tider: Avfärd från S:t Eriks torg kl. 13.00. Föreställningen börjar kl. 15.00. Åter i Uppsala ca 19.30.

Pris: 900 kr.

Ansvariga: Anki Mattisson och Ingegerd Appelgren.

Första anmälningdag: 15 januari.

Källa SvD Foto: ALEXANDER KENNEY

Nunnorna förs till giljotinen i Karmelitsystrarna.

Tisdag 26 februari

"Paper Stories" på Östasiatiska museet

Papper, denna tvåtusen år gamla revolutionerande uppfinning kommer från Kina. Tekniken utvecklades i Östasien under lång tid innan den nådde först Mellanöstern och sedan Europa. Så småningom spreds kunskapen om papperstillverkning till alla världens hörn och papper blev snart en oundgänglig del av våra liv. Kläder i papper är en växande trend, inte minst i Östasien. "Paper Stories" består av tre delar. Det visas föremål ur museets unika samlingar från Kina, Japan och Korea. Upptäck världens äldsta papper, njut av konst, kalligrafi, dekoration och funktion. Lär dig mer om historien, om tillverkningen, om betydelsen av papper för kunskaps spridning och mänsklig utveckling. I Kina, Japan och Korea har papper varit det viktigaste mediet för de östasiatiska ländernas konst, kultur och historia. I den här utställningen har man valt ut ett antal särskilt fina objekt från den rika samlingen. (För ytterligare information se Östasiatiska museets hemsida www.varldskulturmuseerna.se/ostasiatiskamuseet/)

Tider: Avresa från S:t Eriks torg kl. 09.30.

Guidad visning kl. 11.00.

Lunch på egen bekostnad på Moderna museets restaurang och sedan egen tid på t.ex. Östasiatiska museet dit inträdet är kostnadsfritt. Åter i Uppsala ca 16.00.

Pris: 260 kr.

Ansvariga: Ingegerd Appelgren och Mia Virving.

Första anmälningsdag: 31 januari.

Källa: mynewsdesk.com/se/varldskulturmuseerna

Bild från öppningen av utställningen Paper Stories med Bea Szenfeld.

Söndag 10 mars

Usher på Folkoperan, Stockholm

Den nyskrivna skräckoperan Usher är en psykologisk rysare om vänskap, paranoia och förgörande familjeband baserad på Edgar Allan Poes novell. Operan påbörjades av Claude Debussy men har nu skrivits färdig av Annelies van Parys. Usher i Philippe Quesnes tolkning tar oss till ett nedgången hus som för tankarna till de tongivande skräckfilmerna från 1980-talet. Ett orkestrerat kammarspel i ett hus där en förbannelse vilar. Här bor syskonen Madeleine och Roderick som är de sista överlevande i den förr så mäktiga släkten Usher. Isolerade och förlamade av oförklarlig skräck kämpar de för sin överlevnad.

Medverkande: Rickard Söderberg, Ola Eliasson, Alexandra Büchel och Olle Persson.

Tider: Avresa från S:t Eriks torg kl. 14.00. Åter i Uppsala ca kl. 20.00.

Pris: 755 kr.

Ansvariga: Margareta Knutson och Mia Virving.

Första anmälningsdag: 11 februari.

Foto Rickard Söderberg: Rick-y

Rickard Söderberg

Tisdag 9 april

Björn Wessman – en målares väg på Waldemarsudde

Natur och växtlighet kom tidigt att intressera Björn Wessman, vilket också präglat hans konstnärskap. Vyer från vandringar i världen, botaniska trädgårdar och urskogen kring ateljén i Stockholms skärgård är återkommande motiv i hans färgstarka måleri. Naturen glöder i hans sinnliga landskap som fångar viddernas dramatik och parkernas mystär. Utställningen omfattar verk från tidigt åttiotal till dags dato med koncentration på de senaste årens arbeten, där flertalet av de stora och anslående målningarna inte har visats tidigare.

”Naturen är källan till vår varseblivning och ljuset formar verkligheten. Min avsikt är att med färgens hjälp hitta nycklar till en djupare förståelse av naturens processer”, säger konstnären Björn Wessman.

Lunch på Lilla Hasselbacken.

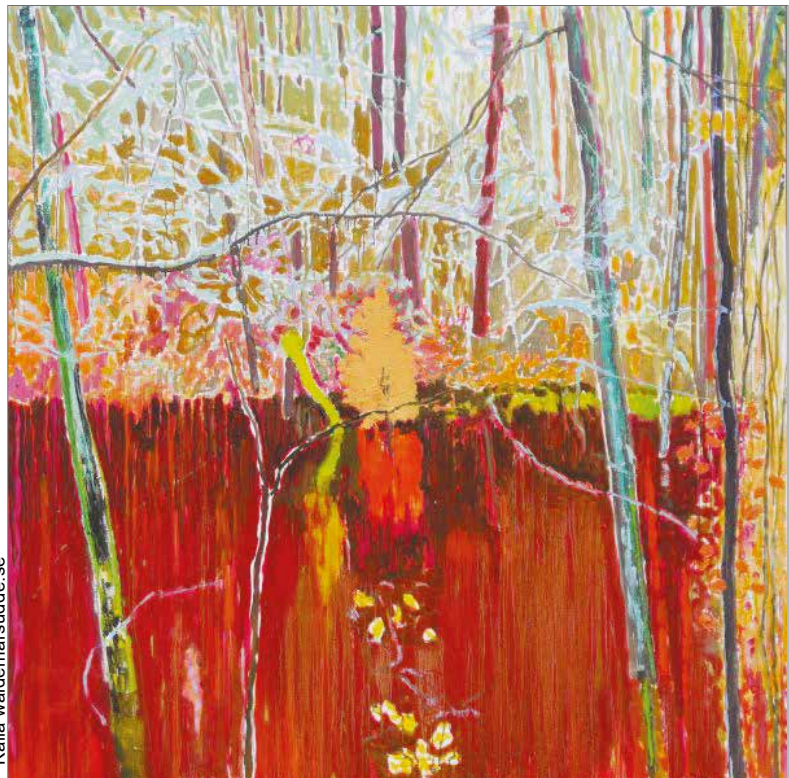
Tider: Avresa från S:t Eriks torg kl. 9.30.

Åter i Uppsala ca 15.30.

Pris: 540 kr (inkl. lunch).

Ansvariga: Mia Virving och Ingegerd Appelgren.

Första anmälningsdag: 1 mars.

Källa waldemarsudde.se

Björn Wessman Avenbok.

Lördag 13 april

Linje Lusta på Dramaten i Stockholm

Tennessee Williams drama Linje Lusta (originaltitel: *A Streetcar Named Desire*) skrevs 1947 och hade premiär på Broadway den 3 december 1947. Marlon Brando hade den manliga huvudrollen. T. Williams tilldelades Pulitzerpriset för pjäsen.

Blanche kommer plötsligt på besök hos sin syster Stella, som ”gift ner sig” med arbetaren Stan Kowalski. Deras hem osar av testosteron, alkohol och våld. Trots att Blanche själv förlorat familjens vackra herrgård och nu är utblottad gör hon inget för att dölja besvikelsen över systemens enkla livsstil och val av make. Blanches överlägsna sätt, känsliga nerver och whiskyörst skapar snart problem och Stan gör allt han kan för att bryta ner och kasta ut henne.

Tider: Avfärd k. 17.00 från S:t Eriks torg. Teatern börjar 19.00. Vi är tillbaka i Uppsala ca 22.30.

Pris: 550 kr.

Ansvariga: Anki Mattisson och Ingegerd Appelgren.

Första anmälningsdag: 14 mars.

Tennessee Williams. Källa New Orleans Radio.

8–19 april

Känn på Kina

Kinalotsen anordnar för tredje gången en resa för USU där du får känna på det enorma och mycket komplexa landet Kina. Vi kommer att få känna på vilka kontraster som ryms inom ett och samma land. Resan börjar i det hypermoderna Shanghai med skyskrapor och museer, går vidare till Hangzhou där det blir te, textil och tempel. Så bär det av till landsbygden, där vi kommer mycket nära vardagslivet i byn Zhaoxing, där Dongfolket bor. Resan avslutas i sockertoppsbergens magiska värld med vacker natur, bambuflottfärd och landsbygd.

Företräde ges för deltagare i cirkel nr 40.

Pris: 22 500 kr/person

För mer information och detaljerat program, kontakta Kinalotsen: e-post: resor@kinalotsen.se, telefon: 018-122888.

Li floden med mount i Guilin, Kina.

Fredag 24 maj

Resa till vallonbruken

Som komplement till höstens serie om Vallonbruken i Uppland anordnar Senioruniversitetet en heldagsresa till några av bruken i Norduppland. Vi gör nedslag i Gimo och Harg, fördjupar oss grundligt i Forsmark och Lövsta. På hemvägen åker vi igenom Åkerby och Hillebola, två mindre bruk som inte alls är särskilt uppmärksammade. Vi passerar också Tobo, där Lövsta hade sin masugn.

Företräde för dem som deltagit i höstens föreläsningsserie om vallonbruken.

Tider: Avfärd från S:t Eriks Torg kl. 8.00. Busskaffe på förmiddagen. Lunch på Vårdshuset i Forsmark. Åter i Uppsala ca kl. 17.

Pris: 500 kr inkl. busskaffe och lunch.

Guide: Karl Johan Eklund, f.d. länsantikvarie.

Ansvariga: Jeanette Backman och Margareta Knutson.

Första anmälningsdag: 25 april.

Lövstabruk Herrgården och dammen.

Anmälan

Du måste vara medlem i Uppsala Senioruniversitet för att delta i våra aktiviteter. Detta gäller även Tisdagsföreläsningarna där giltigt medlemskort ska visas. Medlemsavgiften måste vara betald och registrerad för att du ska kunna anmäla dig till serier och cirklar. På vår webbplats www.usu.se kan du själv kontrollera om den är betald under Anmälan - Mina sidor - Medlemskap. Medlemsavgiften betalas aldrig tillbaka.

Avgifter

Se respektive serie eller cirkel. Kostnader för kursmaterial kan tillkomma.

Tisdagsföreläsningarna fordrar medlemskap, men ingen anmälan eller avgift. Medlemskort, även ledsagares, ska uppvisas.

Anmälningsförfarande

Du anmäler dig till föreläsningsserier och studiecirklar antingen via vår webbplats, www.usu.se under Anmälan, eller genom att skicka in anmälningsblanketten nedan (eller brev med motsvarande uppgifter). Anmälan via telefon eller e-post tas inte emot. Anmälan kan EJ göras till serieansvarig eller cirkelledare. *Anmälan är bindande.*

Turordning följer anmälningsstidpunkt. Systemet öppnas för anmälningar **fredag 11 januari**. Anmälan via webbplatsen rekommenderas. Fram till kl. 10.00 hamnar man i en grupp med köande när man försöker anmäla sig. Kl. 10.00 får de i gruppen ett slumpat könummer. När man anmält sig kan man anmäla ytterligare en medlem på samma könummer. Går man in senare än kl. 10 hamnar man sist i kön. Anmälningar via blankett börjar registreras av sekretariatet när systemet öppnat. Blankettanmälan ger alltså inte förtur.

Förnyad anmälan varje termin krävs för alla serier/cirklar. Detta gäller ej dem som följt språkcirklar vilka fortsätter på högst nivå A2 och som betalat för fortsatt deltagande senast 3/1 2019.

Betalning

Avgiften betalas efter anmälan, antingen med de betalningsuppgifter som kommer upp på webbplatsen, eller mot faktura som skickas per e-post eller brev. Avgiften behöver inte betalas före första sammankomsten om fakturans sista betalningsdag ligger senare.

Biljett krävs för deltagande i föreläsningsserie.

Biljetter skickas ut några dagar före seriestart, per brev eller e-post. Tid och lokal, som kan ha ändrats, anges på varje biljett. Den som inte hunnit få sin biljett går dit ändå och prickas av på lista.

Inga kallelser till cirklar skickas ut.

Meddela alltid cirkelledaren vid förhinder.

Krav på förkunskaper

Se respektive cirkel.

Lediga platser?

Anmäler man sig till fullbokad aktivitet (röd markering på webbplatsen) erhåller man automatiskt en reservplats, och reservplatsnummer visas på Mina sidor - Mina anmälningar. Har anmälan till fullbokad aktivitet kommit in via blankett sätts medlemmen på reservplats och kontaktas. Om en plats blir ledig kontaktas reserver, i turordning.

Avbokning av serie/cirkel

Man har möjlighet att avanmäla sig senast två dagar efter första sammankomsten. En administrationsavgift på 75 kr tas ut. Byte räknas som avanmälan och ny anmälan (undantaget byte av språknivå).

Ledsagare, hörhjälp

Om medlem med funktionsnedsättning har beviljats ledsagare av kommunen, kan USU utfärda ett gratis ledsagarkort med namnet på medlemmen och eget "medlemsnummer". Medlem med hörselnedsättning kan beställa skrivtolk hos Region Uppsalas tolkcentral. Ledsagare och skrivtolk betalar ingen avgift för serier och cirklar men måste anmälas för att beredas plats.

Ändringar i programmet

Ändringar som eventuellt sker sedan katalogen tryckts anges på USU:s webbplats, www.usu.se, och meddelas berörda deltagare. Programmet på webbplatsen, under PROGRAM, uppdateras kontinuerligt.

Aktuell information hittar du på:

www.usu.se

.....
ANMÄLAN TILL SERIER OCH CIRKLAR om du inte kan anmäla på www.usu.se

Medlemsnr: Personnr*:.....

Namn:

Adress:

*Personnummer krävs för deltagande i cirkel. Har du inte meddelat det tidigare så notera det här.

Seriens eller cirkelns nummer och titel

Nr Titel

Nr	Titel

Vill du delta i fler? Skriv på baksidan.

Sänds till Uppsala Senioruniversitet, Bergsbrunnagatan 1, 753 23 Uppsala

Hur anmäler man sig? Se sid 30 i programmet.

RESOR OCH STUDIEBESÖK VÅREN 2019

KALENDARIUM

- 2 februari Karmelitsystrarna på Kungliga Operan
- 26 februari "Paper Stories" på Östasiatiska museet.
- 10 mars Usher på Folkoperan, Stockholm
- 9 april Björn Wessman - en målares väg på Waldemarsudde
- 13 april Linje Lusta på Dramaten i Stockholm
- 8-19 april Känn på Kina
- 24 maj Resa till vallonbruken

Läs mer om resor och studiebesök på sidorna 26–30!
Aktuell information hittar du på: www.usu.se
